

สภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี

ในการศึกษาสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีนี้ สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง คือ อุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว อันได้แก่ ตลาดการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงนโยบาย แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอีกด้วย การศึกษาค้างนี้จะบอกให้ทราบถึงบทบาท ความสำคัญและแนวโน้มในอนาคตของการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ระดับชาติ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญยิ่ง โดยนารายได้เข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะนารายได้เข้าสู่ประเทศแล้ว ยังมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมากอีกด้วย รัฐบาลได้เล็งเห็นคุณค่าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงได้กำหนดให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2518-2522) เป็นต้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากร

ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว รัฐบาลจึงได้พยายามที่จะมีบทบาทมากขึ้นในการวางแผน และการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากการศึกษาสำระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ถึงฉบับที่ 6 พบว่ามีนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ รัฐบาลให้ความสำคัญในการเพิ่มรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น เพื่อช่วยลดภาระการขาดดุลการค้าและการชำระเงิน

ระหว่างประเทศ ส่วนแนวทางการพัฒนานั้นเน้นที่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมสวยงาม และปรับปรุงบริการพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปตามหลักวิชาและเกิดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการจ้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย รวมถึงการประสานการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการตลาด การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ และยกมาตรฐานกำลังคนในธุรกิจการท่องเที่ยวให้เป็นไปโดยสอดคล้องกัน เพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวของประเทศ ประการสุดท้ายของแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนทัศนียภาพบ้านไว้เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต่อไป

สำหรับสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้มีนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวลักษณะคงเดิม คือ เน้นที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อเป็นแหล่งรายได้เงินตราจากต่างประเทศ ในส่วนแนวทางการพัฒนานั้น เน้นที่การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภคบริการพื้นฐานต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ หาดใหญ่ ชะอำ หัวหิน เชียงราย เกาะสมุย กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่อีสานตอนล่าง โดยนำมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้กำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณรอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการลงทุนทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังสนับสนุนองค์กรของรัฐและเอกชน และประชาชนในระดับท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบูรณะจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทางด้านการลงทุนพัฒนานั้นเน้นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ เพื่อเพิ่มจุดดึงดูดความสนใจ นอกจากอาศัยแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น การท่องเที่ยวเพื่อกีฬาและสุขภาพ การประชุมและการแสดงสินค้า เป็นต้น ส่วนการยกระดับมาตรฐานกำลังคนนั้นยังคงมีแนวทางเช่นเดิม คือ ประสานความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐกับเอกชนในการพัฒนา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงไป หลังจากที่มีมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อดึงดูดความสนใจมาเป็นเวลานาน ในปัจจุบันจึงต้องมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพขึ้นบ้าง เพื่อมิให้เกิดการเสื่อมสภาพของทรัพยากรจนไม่สามารถนำมาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวได้อีก และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ขึ้นมาแทนที่

แผนการพัฒนากองการท่องเที่ยวของประเทศนอกเหนือจากที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ยังได้มีการจัดทำแผนพัฒนากองการท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2519 นับเป็นแผนแรกของประเทศ แผนนี้เน้นที่การวางแผนการพัฒนาทางกายภาพ สร้างสิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยวในช่วงปี 2519-2523 ทำให้มีนโยบายมุ่งไปที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพื่อเพิ่มเงินตราต่างประเทศเป็นหลัก นอกจากนั้นยังเน้นการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมอีกด้วย จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนากองการท่องเที่ยวแห่งชาตินี้ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตลอด หลังจากแผนฉบับนี้ตราจนปัจจุบันก็ยังไม่มียุทธศาสตร์พัฒนากองการท่องเที่ยวแห่งชาติอีกเลย

2. ระดับภาค

การพัฒนากองการท่องเที่ยวในระดับภาค ใช้กรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนา เช่นเดียวกับในระดับชาติ โดยการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่หรือเป็นที่นิยมในปัจจุบันและบริเวณที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่นั้น ให้กระจายอยู่ในรัศมีที่ไม่ไกลเกินไปนัก เพื่อจัดเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาในด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อมของเมือง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจัดระดับความสำคัญในการพัฒนาและให้การวางแผนเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาในสาขาอื่น ๆ โดยส่วนรวม

จากการศึกษาและประเมินศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของแผนพัฒนากองการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้กำหนดให้กาญจนบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคตะวันตก มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศและภูมิภาค เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งประเภทพักผ่อนและไปเช้าเย็นกลับ โดยเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์กับกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ในจังหวัดเพชรบุรีให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และต่อมาได้ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาข้างต้น โดยได้เพิ่มเติมศูนย์กลางในการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเพชรบุรี-ชะอำ หัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์ เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีศักยภาพพร้อมในการพัฒนากองการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว โดยยึดหลักพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

3. ระดับจังหวัด

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีนี้ ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มอบให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยและจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้น ภายใต้อำนาจของการอนุรักษ์และพัฒนา ผลการศึกษาปรากฏอยู่ในแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการศึกษา ได้กำหนดให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับชาติ โดยพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น กาญจนบุรี หัวหิน และกำหนดให้ชะอำเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ที่ให้บริการด้านที่พัก การสื่อสาร การคมนาคม การบริการ และแหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Resort) รองรับนักท่องเที่ยวทั้งประเภทมาเช้ากลับเย็นและพักผ่อน และกำหนดให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ส่วนตัวเมืองเพชรบุรี กำหนดให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical and Cultural Tourist Centre) รองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ในรูปแบบของการจัดทัศนศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้โดยมีบริเวณเขาวิ้งเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยว กลุ่มวัดในเมืองเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยรอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม

นอกจากนี้กำหนดให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อการศึกษาและพักผ่อน รองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก ทั้งประเภทมาเช้า-เย็นกลับ และพักผ่อน โดยมีแหล่งที่พัก การเดินป่า การล่องแก่ง เป็นจุดสนใจหลัก

จะเห็นได้ว่ากรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของทั้ง 3 ระดับ เน้นให้มีการพัฒนาทางสภาพและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมควบคู่กันไป โดยต้องพิจารณาถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น ๆ ประกอบกันด้วย เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองกับความต้องการของตลาดการท่องเที่ยว และการที่รัฐกำหนดให้มีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานแต่ละระดับมีความรับผิดชอบอยู่นั้น แสดงถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศภาค และจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ควรได้รับการวางแผนพัฒนาแต่เนิ่น ๆ ก่อนที่จะปล่อยให้ความเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างไม่ทิศทาง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

อุปทานทางการท่องเที่ยว

อุปทานการท่องเที่ยว¹ หมายถึง สิ่งที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

- ทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
- ทรัพยากรที่เป็นสิ่งบริการ (Service) เพื่อความสะดวกสบายและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ

1. ทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรม แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวนันทนาการกีฬา จากการสำรวจของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และการสำรวจเพิ่มเติมของผู้ศึกษาวิจัย พบว่า เพชรบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งสิ้น 42 แห่ง โดยแบ่งเป็นประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 14 แห่ง ประเภทโบราณสถาน ประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม 18 แห่ง ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี 3 แห่ง และประเภทยานันทนาการกีฬา 7 แห่ง (ตารางที่ 4.1)

จากประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 ประเภทนั้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทยานันทนาการกีฬานับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากความมีศักยภาพในการพัฒนาและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวเดิม ทำให้เกิดการกระตุ้นพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวประเภทยานันทนาการกีฬาอีกเพิ่มขึ้น ประกอบกับทำเลที่ตั้งรวมถึงสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย และความต้องการของตลาดการท่องเที่ยว ทั้งยังได้รับการสนับสนุน

¹สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, แผนหลักพัฒนายานการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : 2530), หน้า 3-31.

ตารางที่ 4.1 แสดงรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว*

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว
1. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 14 แห่ง	1. ประเภทชายหาด : หาดแหลมหลวง, หาดเจ้าสำราญ, หาดปึกเคียน, หาดทิวสุข, หาดชะอำ
1.1 แหล่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ 12 แห่ง	2. ประเภทถ้ำ : ถ้ำเขาเขามือ
	3. ประเภทป่า เขา น้ำตก : เขาเจ้าสาย, เขาไม้รัก, เขาพะเนินทุ่ง, น้ำตกทอทิพย์, น้ำตกธารทิพย์ 1-2, ผาน้ำหยด
1.2 แหล่งธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น 2 แห่ง	1. เขื่อนเพชรบุรี
	2. เขื่อนแก่งกระจาน
2. แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ 18 แห่ง	
2.1 พระราชวังและโบราณสถาน 3 แห่ง	เขาวัง(พระนครคีรี), พระราชวังสนามจันทร์, พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
2.2 วัดและสำนักสงฆ์ 11 แห่ง	วัดกุฎี, วัดเขาตะเครา, วัดมหาสมณารามราชวินาร, วัดสระบัว, วัดพุทธไสยาสน์, วัดมหาธาตุวรวิหาร, วัดใหญ่สุวรรณาราม, วัดกำแพงแดง, วัดเกาะแก้วสุทธาราม, วัดเพชรพลี, วัดชะอำคีรี
2.3 ศาสนสถานบนเขาหรือในถ้ำ 4 แห่ง	วัดถ้ำเขาย้อย, วัดถ้ำเขานี้โก้, เขาลวง, วัดเขาบันไดอิฐ
3. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 แห่ง	หมู่บ้านทอผ้าหนองปรัง, กลุ่มร้านขายขนมเชิงเขาวัง, หุบกระพง
4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการกีฬา 7 แห่ง	ส่ว่งวิสอร์ท เขาย้อย, แก่งกระจานคันทรี่คลับ, ชะอำวิลล่าแอนด์กอล์ฟคลับ, ป่าส้มฮิลล์กอล์ฟวิสอร์ทแอนด์คันทรี่คลับ ชะอำ, สปริงฟิลด์รอยัลคันทรี่คลับ ชะอำ, ซันเซ็ทแวลส์แอนด์คันทรี่คลับ ชะอำ, เลควิวกอล์ฟแอนด์ยอร์ชคลับ ชะอำ
รวมทั้งสิ้น 42 แห่ง	

หมายเหตุ : ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก

ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
มหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน
มหาวิทยาลัยบูรพา

จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวในนันทนาการกีฬากอล์ฟมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

1.1 การกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาถึงการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวตามพื้นที่ สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่มพื้นที่ คือ (แผนที่ 4.1)

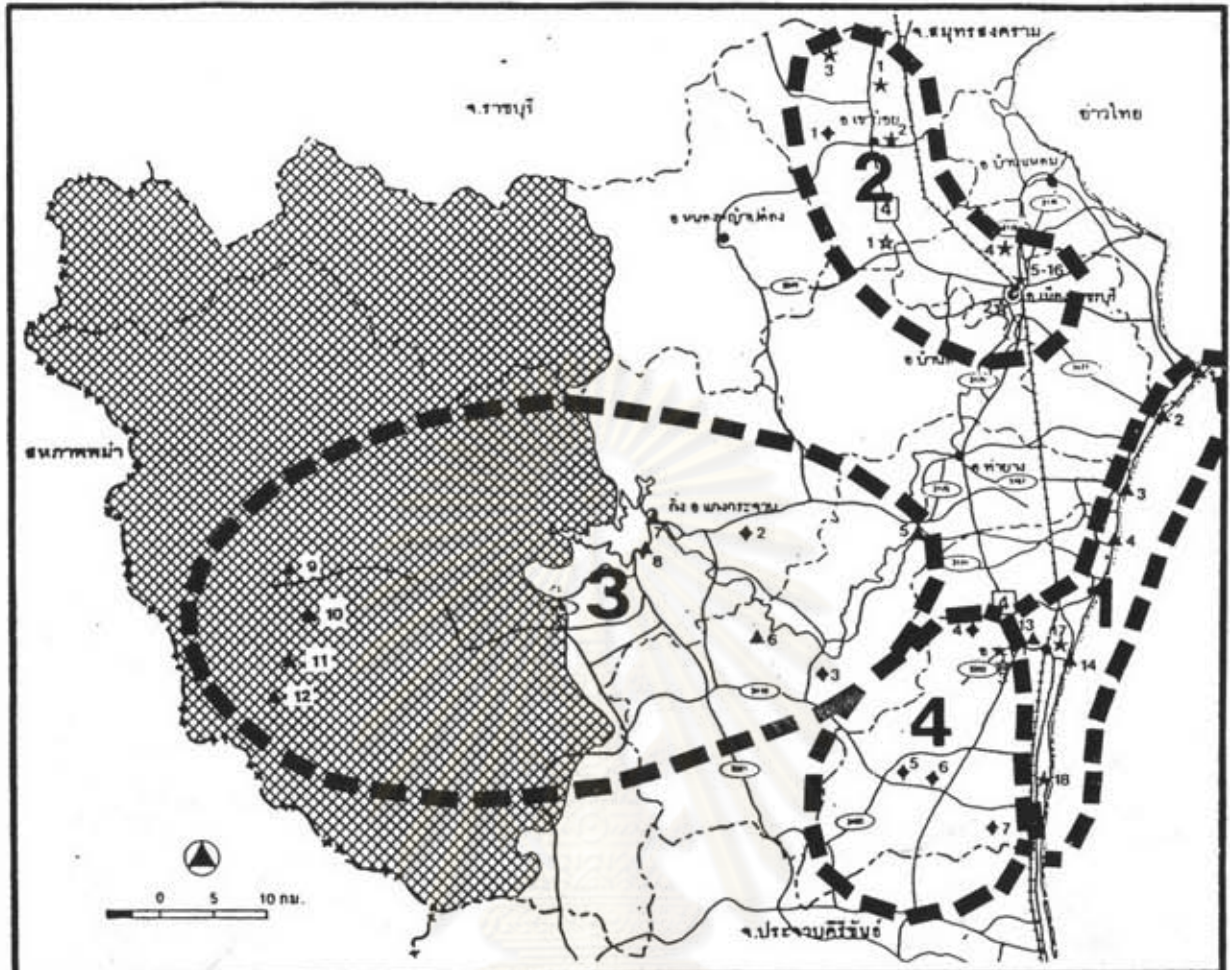
1.1.1 กลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล เริ่มตั้งแต่บริเวณแหลมหลวงเรือลงมาทางใต้ตามแนวชายฝั่งทะเล จนถึงเขตอำเภอชะอำติดต่อกับอำเภอหัวหิน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่และเป็นจุดเด่นของกลุ่ม คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ได้แก่ แหลมหลวง หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน หาดทิวสุข และหาดชะอำ นอกนั้นเป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถาปัตยกรรม ได้แก่ พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน และวัดชะอำคีรี และประเภทป่าเขา คือ เขาเจ้าลาย

1.1.2 กลุ่มพื้นที่ชุมชนเมืองและบางส่วนของอำเภอเขาชัยสน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัดต่าง ๆ และวังเก่า นอกจากนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม 2 แห่ง และนันทนาการกีฬากอล์ฟ 1 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงในกลุ่มนี้ ได้แก่ พระนครคีรี(เขาวัง) เขาทรง และร้านขายขนมหวานเชิงเขาวัง

1.1.3 กลุ่มพื้นที่บริเวณกิ่งอำเภอแก่งกระจาน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มีความโดดเด่นเป็นประเภทธรรมชาติป่าเขาและเขื่อน ได้แก่ เขื่อนเพชรบุรี เขื่อนแก่งกระจาน และอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน นอกนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการกีฬากอล์ฟอีก 2 แห่ง

1.1.4 พื้นที่ฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทนันทนาการกีฬากอล์ฟ ได้แก่ สนามกอล์ฟต่าง ๆ ที่เปิดบริการแล้ว 3 แห่ง ได้แก่ ชะอำวิลล่าแอนด์กอล์ฟคลับ ปาล์มฮิลล์กอล์ฟ และสปริงฟีลด์ และยังไม่เปิดบริการอีก 1 แห่ง คือ เลควิวกอล์ฟคลับ

เป็นที่น่าสังเกตว่า แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มมีการแยกประเภทกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในกลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายทะเล เพราะแหล่งท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดเป็นหาดทราย และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายอีกด้วย ส่วนกลุ่มพื้นที่ชุมชนเมืองและบางส่วนของอำเภอเขาชัยสน จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภท

แสดง : ประเภทและการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยว

แผนที่ 4.1

▲แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. แหยมหลวง
2. หาดเจ้าสำราญ
3. หาดปึกเตียน
4. หาดวิสุข
5. เขื่อนเพชรบุรี
6. ถ้ำเขาเตาหม้อ
7. เขื่อนแก่งกระจาน
8. เขาไม้รก
(ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน)
9. น้ำตกตอทิพย์
10. เขาพระเนินท่ง
11. น้ำตกห้าชั้น
12. หาน้ำหยด
13. เขาเจ้าสาย
14. หาดชะอำ

★แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมและหัตถกรรม

1. หมู่บ้านทอผ้าหนองปรัง
2. ร้านขายขนมหวานเชิงเขาวัง
3. หุ่นกระพง

★ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์

โบราณสถานและสถาปัตยกรรม

1. วัดกุฎี
2. วัดเขาย้อย
3. วัดถ้ำเขายี่โก
4. วัดเขาตะเครา
5. เขาหลวง
6. เขาวัง (พระนครคีรี)
7. วัดมหาสมุทรามราชวรวิหาร
8. วัดสระบัว
9. วัดพระพุทธไสยาสน์
10. วัดมหาธาตุวรวิหาร
11. วัดใหญ่สุวรรณาราม
12. วัดกำแพงแดง
13. วัดเกาะแก้วสุทธาราม
14. วัดเพชรทณี
15. วัดเขายันไฉย
16. พระราชวังมหาราชนิเวศน์
17. วัดชะอำคีรี
18. พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

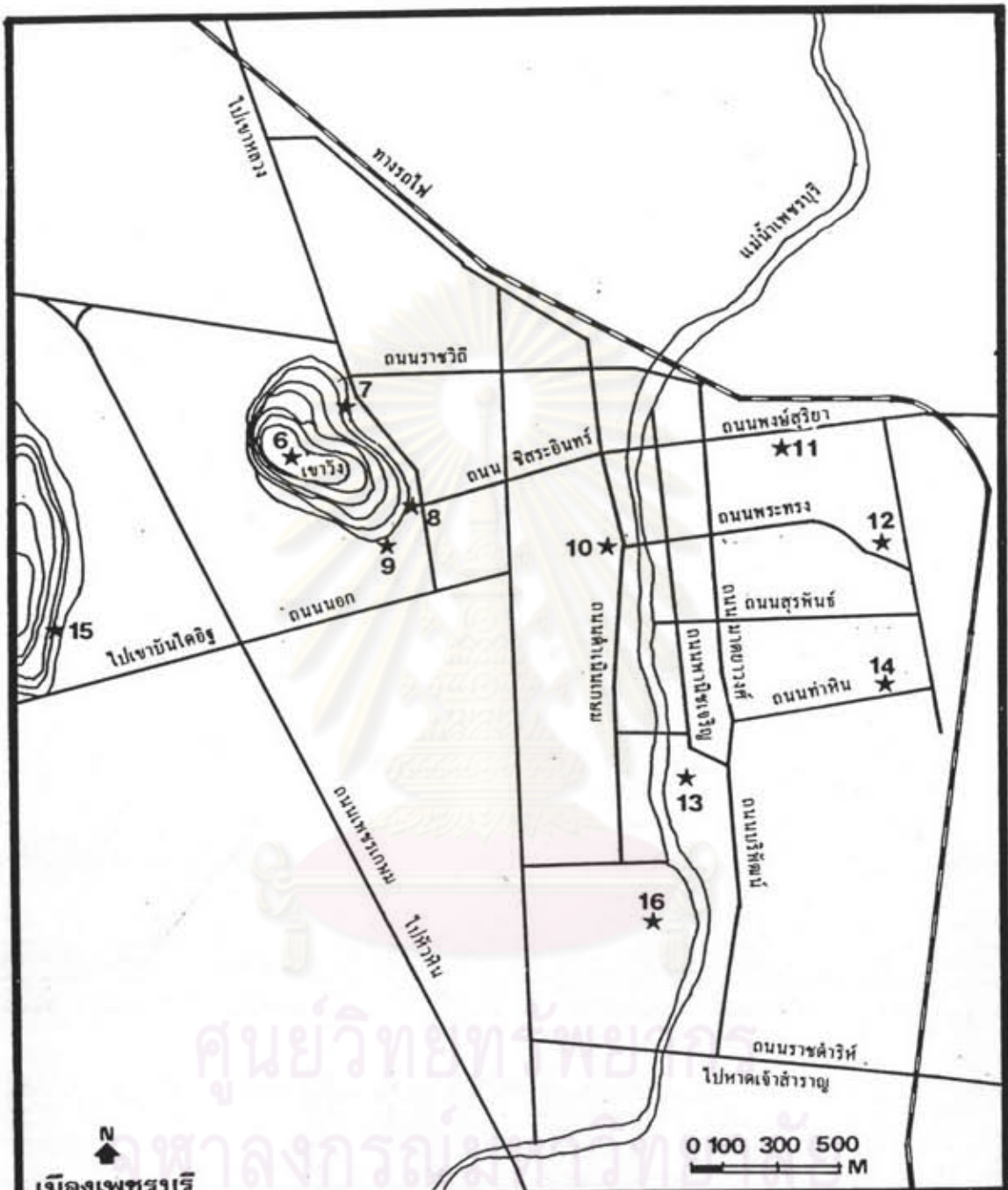
◆สนามกอล์ฟ

1. สว่างวิสตอร์ท
2. แก่งกระจานคันทรีคลับ
3. ชันเช็กแวลด์สแอนด์คันทรีคลับ
4. เซอัมวิลล่าแอนด์กอล์ฟคลับ
5. สปริงฟีลด์รอยัลคันทรีคลับ
6. เลกวิลกอล์ฟแอนด์คอร์ซคลับ
7. ป่าลมอิลด์กอล์ฟวิสตอร์ทแอนด์คันทรีคลับ

ขอบเขตกลุ่มพื้นที่ศึกษา

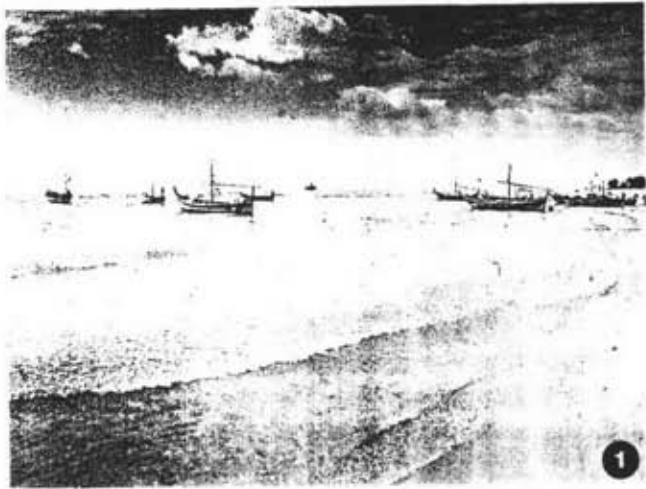
- ① พื้นที่ชายฝั่งทะเล
- ② ชุมชนเมืองและบางส่วนของอ.เขาย้อย
- ③ แก่งกระจาน
- ④ ฝั่งตะวันตกของอ.ชะอำ

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

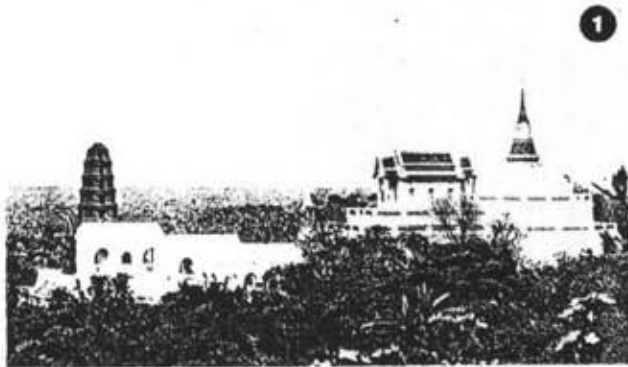
★ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถาปัตยกรรม

6. เขาวัง (พระนครคีรี)	12. วัดกำแพงแลง
7. วัดมหาสมณูารามราชวรวิหาร	13. วัดเกาะแก้วสุทธาราม
8. วัดสระบัว	14. วัดเพชรพลี
9. วัดพระพุทธไสยาสน์	15. วัดเขานันไดอิฐ
10. วัดมหาธาตุวรวิหาร	16. พระราชวังรามราชนิเวศน์
11. วัดใหญ่สุวรรณาราม	

พื้นที่ท่องเที่ยวกลุ่มที่ 1 ชายฝั่งทะเล

- 1-3 หาดชะอำ
- 4 พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
- 5 วัดชะอำเกวียน
- 6 หาดปึกเตียน
- 7-8 หาดเจ้าสำราญ
- 9 แหลมหลวง

1

4

8

10

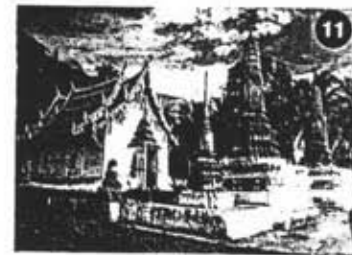
2

5

9

11

3

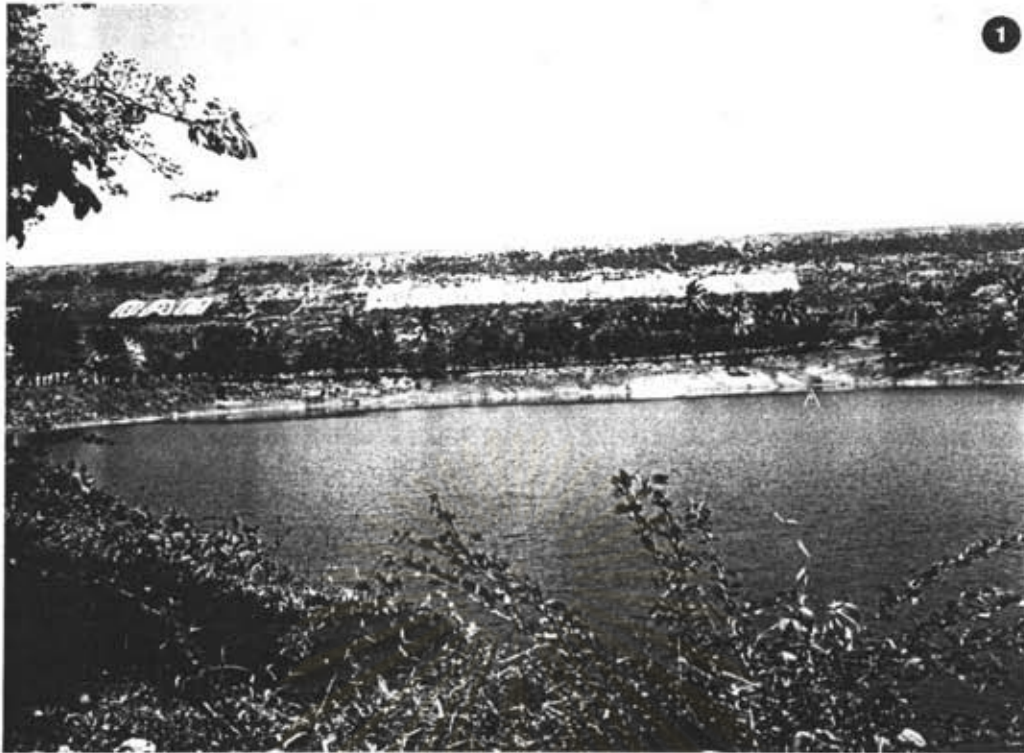
6

7

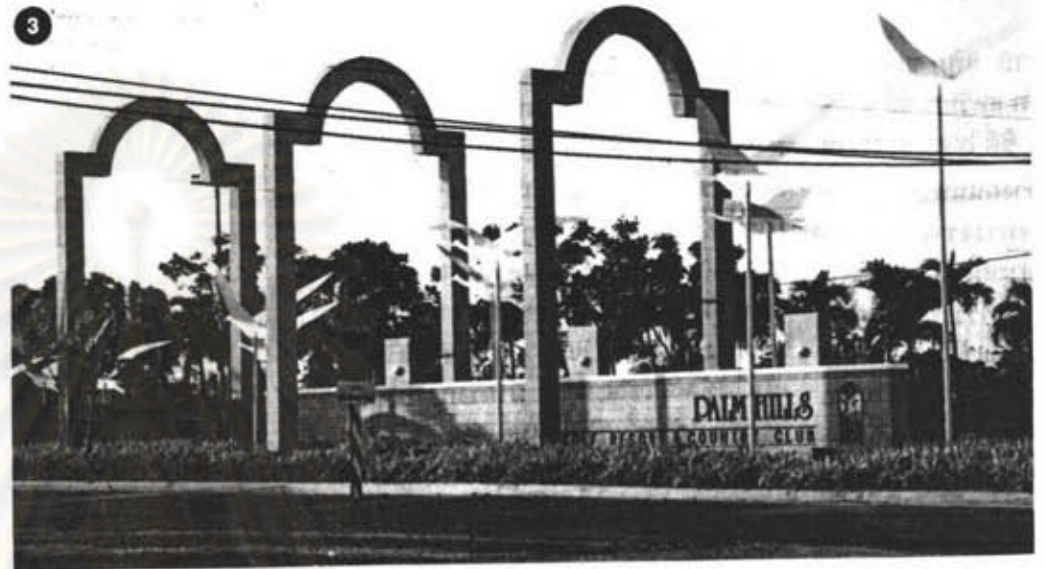
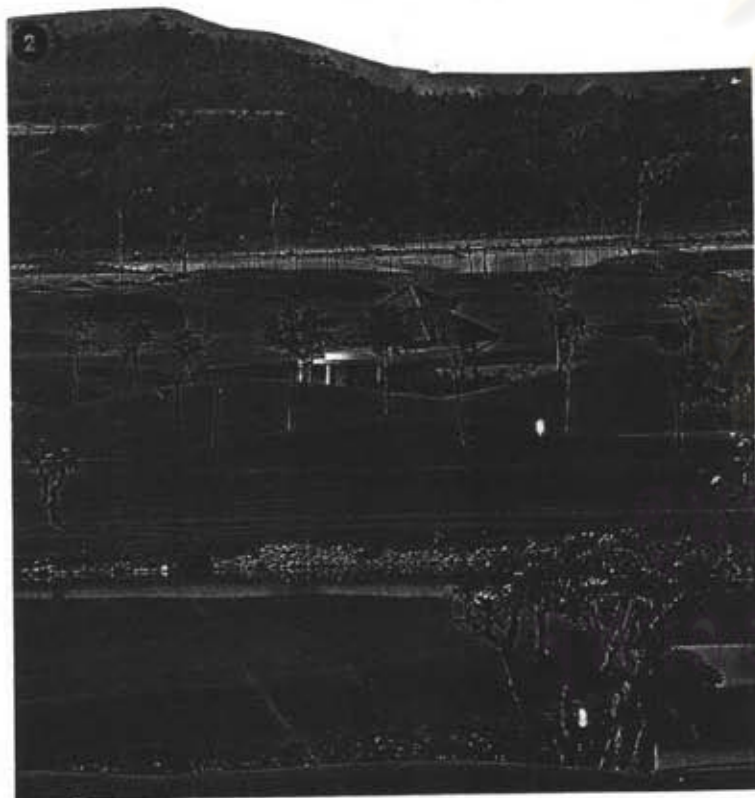
พื้นที่กลุ่มที่ 2 เขตชุมชนเมือง และบางส่วนของช.เขาย้อย

- 1 เขาวัง(พระบรมศรี)
- 2 พระราชวังรามราชนิเวศน์
- 3 วัดมหาธาตุวรวิหาร
- 4 วัดพระพุทธไสยาสน์
- 5 วัดกำแพงแดง
- 6 ร้านขายขนมเชิงเขาวัง
- 7 สว่างวิเศษ
- 8-9 วัดใหญ่สุวรรณาราม
- 10 เขานลวง
- 11 วัดสระบัว

พื้นที่กลุ่มที่ 3 แก่งกระจาน

- 1-3 เขื่อนแก่งกระจาน
- 4 อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
- 5 น้ำตกทอทิพย์
- 6 น้ำตกห้าชั้น(ธารทิพย์)
- 7 แก่งกระจานคืนที่คลื่น

พื้นที่กลุ่มที่ 4 ฝั่งตะวันตกของชะอำ

- 1. ชะอำวิลล่าอันดามันคลับ
- 2. สบิงฟิลด์กอล์ฟ
- 3-5. ปาล์มฮิลล์กอล์ฟรีสอร์ท

ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม เพราะแหล่งท่องเที่ยวเกือบทั้งหมด ได้แก่ วัด วัง ในสมัยโบราณซึ่งมีความงดงามทางสถาปัตยกรรม และมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สำหรับกลุ่มพื้นที่แก่งกระจานจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทป่าเขาและอ่างเก็บน้ำ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติและเขื่อน สุดทำของกลุ่มพื้นที่ฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการกีฬาออลฟ์ เพราะแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักคือ สนามกอล์ฟ

ลักษณะที่ปรากฏเช่นนี้ทำให้เห็นภาพรวมของพื้นที่กลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเด่นเฉพาะแตกต่างกันไปตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว กล่าวได้ว่า การจัดกลุ่มพื้นที่ดังกล่าวในข้างต้น นอกจากจะแบ่งตามการกระจายตัวเป็นเขตพื้นที่แล้ว ยังเป็นการจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวไปด้วยพร้อมกัน

1.2 ลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว สามารถพิจารณาได้จากประเด็นหลักที่สำคัญ คือ ลักษณะเด่นดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การบริการสิ่งอำนวยความสะดวก และปริมาณของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถชี้ให้เห็นถึงระดับของการพัฒนา กล่าวคือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงย่อมมีการพัฒนาเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวในระดับสูง ทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการพัฒนามากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในระดับรอง

ในการศึกษารัั้งนี้ได้เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวใน 2 ช่วงเวลา คือในปี พ.ศ. 2530 และปี พ.ศ. 2535 โดยใช้ข้อมูลทัศนภูมิจากรายงานการศึกษาแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์สำหรับข้อมูลในปี 2530 และในปี 2535 ใช้ข้อมูลจากโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณหัวหิน-ชะอำและพื้นที่โดยรอบ ซึ่งแบ่งแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับความสำคัญออกเป็น 4 กลุ่ม คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุด (A) แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูง (B) แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญปานกลาง (C) และแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่ำ (D) (ตารางที่ 4.2)

ผลจากการเปรียบเทียบความสำคัญใน 2 ช่วงเวลา สามารถอธิบายแจกแจงได้ดังนี้

1.2.1 พื้นที่ชายฝั่งทะเล แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุดใน 2 ช่วงเวลา คือ หาดชะอำ ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวอื่นมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง-ต่ำ

มีเพียงหาดปึกเตียนเท่านั้นที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับสูง เนื่องจากมีการพัฒนาในด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก และปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในระยะเวลาที่ผ่านมา

1.2.2 พื้นที่ในเขตชุมชนเมืองและบางส่วนของอำเภอเขาชัยยศ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ เขาวิ้ง (พระนครคีรี) เขาหลวง และบ้านชายชนมเชิงเขาวิ้ง สำหรับวัดที่มีสถาปัตยกรรมที่งดงามในเขตเมือง ส่วนใหญ่ความสำคัญอยู่ในระดับสูง-ปานกลาง ส่วนวัดและแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเขาชัยยศ มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง-ต่ำ

1.2.3 พื้นที่บริเวณกิ่งอำเภอแก่งกระจาน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง-ต่ำ เพราะอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ยกเว้นเขื่อนแก่งกระจานที่มีความสำคัญในระดับสูง เพราะเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญของกลุ่ม และปัจจุบันที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีความสำคัญเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับสูง เพราะนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากขึ้น จากปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกปี

1.2.4 พื้นที่ฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง-สูง เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทันสมัยครบวงจรดึงดูดนักท่องเที่ยวระดับสูง และส่วนใหญ่ใช้ระบบสมาชิก สำหรับหุบกระพงเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่ปัจจุบันได้รับความสนใจน้อยลงจากเดิม เนื่องจากสินค้าหัตถกรรมและผลผลิตทางการเกษตร มีจำหน่ายจุดท่องเที่ยวอื่น ๆ และบริเวณริมถนนเพชรเกษม ไม่จำเป็นต้องเข้าไปถึงหมู่บ้านแล้ว

จากลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความสำคัญสูง-สูงมากนั้น ถือได้ว่าเป็นจุดดึงดูดความสนใจและเป็นตัวแทนของกลุ่มพื้นที่ได้ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่นดึงดูดใจนักท่องเที่ยวประกอบกับความพร้อมในด้านการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างสูง จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่พื้นที่เป็นจำนวนมาก การพัฒนาเพื่อรองรับย่อมมีสูงขึ้น บริเวณดังกล่าวจึงอาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาได้เช่นกันหากไม่มีการควบคุมที่ดีพอ โดยกลุ่มพื้นที่ชายทะเล ได้แก่ หาดชะอำ กลุ่มเขตเมืองและอำเภอเขาชัยยศ ได้แก่ เขาวิ้ง เขาหลวง บ้านชายชนมเชิงเขาวิ้ง กลุ่มบริเวณกิ่งอำเภอแก่งกระจาน ได้แก่ เขื่อนแก่งกระจาน และอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และกลุ่มฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ ได้แก่ สนามกอล์ฟ

ตารางที่ 4.2 แสดงลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว	ลำดับความสำคัญ	
		พ.ศ.2530*	พ.ศ.2535**
พื้นที่ชายฝั่งทะเล	1.แหลมหลวง	D	D
	2.หาดเจ้าสำราญ	C	C
	3.หาดบึงเคียน	C	B
	4.หาดหัวซุซ	C	C
	5.เขาเจ้าลาย	D	D
	6.หาดชะอำ	A	A
	7.วัดชะอำคีรี	C	C
	8.พระราชวังสนามจันทร์อุทยาน	C	-
พื้นที่ในเขตชุมชนเมือง และบางส่วนของอ.เขาชัย	1.วัดกุฎี	C	C
	2.วัดเขาย้อย	C	C
	3.วัดถ้ำเขานิโก	D	D
	4.วัดเขาตะเครา	C	C
	5.เขาลวง	A	A
	6.เขาวัง(พระนครคีรี)	A	A
	7.วัดมหาสมุทรารามราชวรวิหาร	B	B
	8.วัดสระบัว	C	C
	9.วัดพระพุทธไสยาสน์	B	C
	10.วัดมหาธาตุวรวิหาร	B	B
	11.วัดใหญ่สุวรรณาราม	B	B
	12.วัดกำแพงแดง	B	B
	13.วัดเกาะแก้วสุทธาราม	B	C
	14.วัดเพชรพลี	C	C
	15.วัดเขานันโศธิฐ	C	C
	16.พระราชวังรามราชนิเวศน์	B	C
	17.หมู่บ้านทอผ้าหนองปรัง	C	C
	18.ร้านขายขนมเชิงเขาวัง	A	A
	19.สว่างวีรศวร	-	C

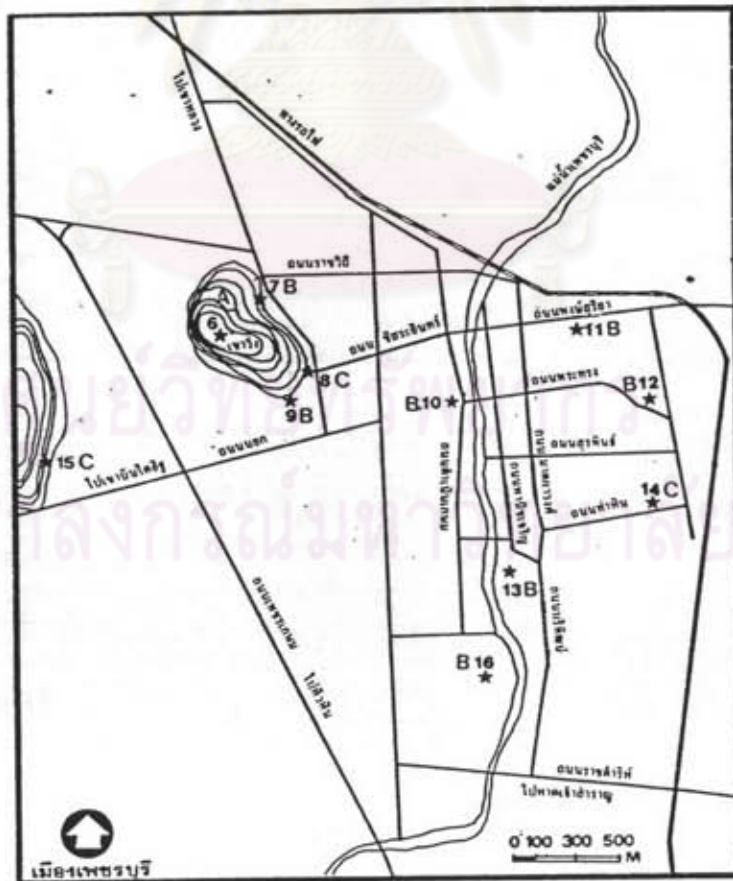
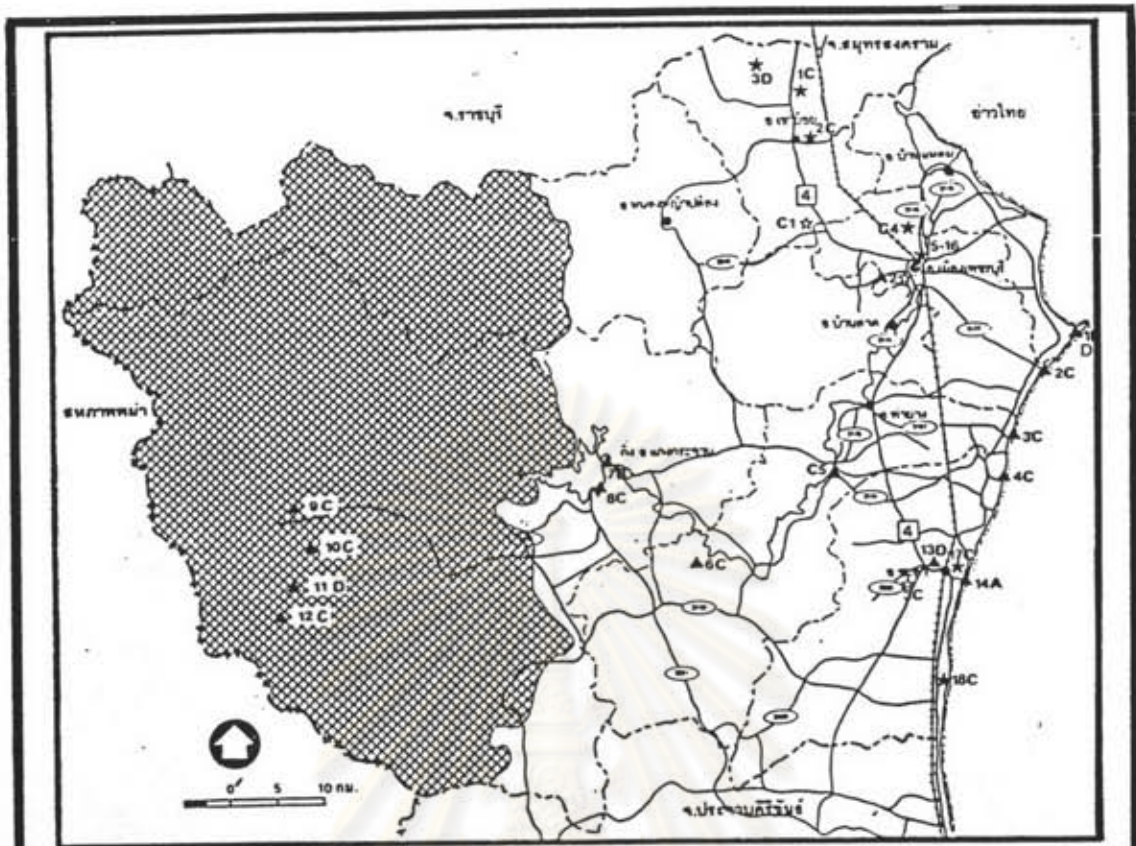
ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว	ลำดับความสำคัญ	
		พ.ศ.2530*	พ.ศ.2535**
พื้นที่บริเวณกิ่งอ.แก่งกระจาน	1.เขื่อนเพชรบุรี	C	C
	2.ถ้ำเขาเตนม้อ	C	C
	3.เขาไม้รวก (ที่ทำกากรอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน)	C	B
	4.เขื่อนแก่งกระจาน	B	B
	5.น้ำตกทอทิพย์	C	C
	6.เขาคะเนินทุ่ง	C	C
	7.น้ำตกน้ำชัน(ธารทิพย์)	D	D
	8.ผาน้ำหยด	C	C
	9.แก่งกระจานคันทรี่คลับ	-	-
พื้นที่ฝั่งตะวันตกของอ.ชะอำ	1.ชะอำวิลล่าแอนด์กอล์ฟคลับ	-	C
	2.ปาล์มฮิลล์กอล์ฟรีสอร์ท	-	B
	3.สปริงฟิลด์กอล์ฟ	-	B
	4.เลควิวกอล์ฟ	-	-
	5.ซันเซ็ทแวลส์กอล์ฟคลับ	-	-
	6.หุบกระพง	C	D

ที่มา : * แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ 2530

** โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณหัวหิน - ชะอำและพื้นที่โดยรอบ 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 4.2 แสดง : ลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ปี 2530

2. ทรัพยากรที่เป็นสิ่งบริการ (Service)

ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงข่ายคมนาคมและสาธารณูปโภค และ การบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ

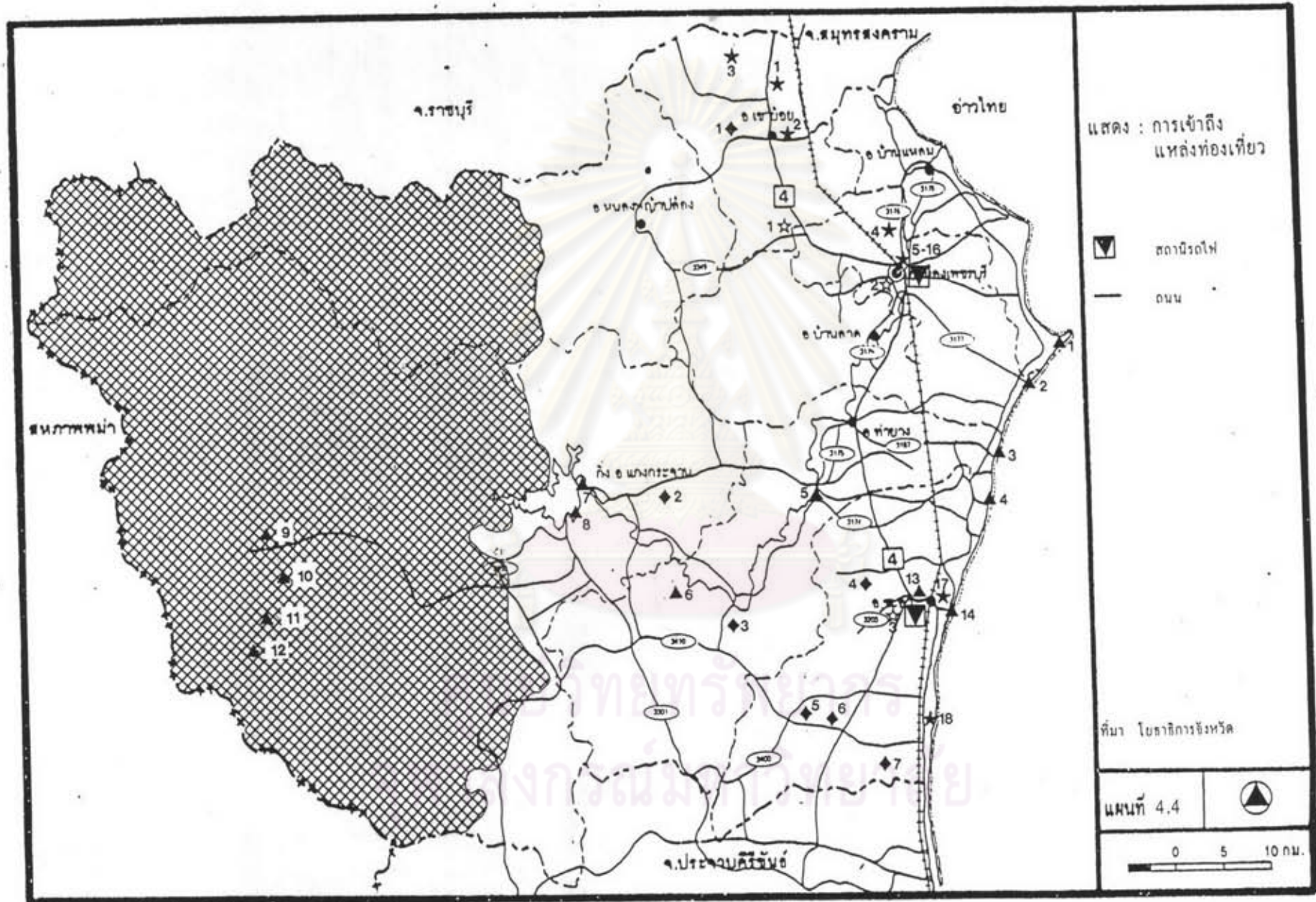
2.1 โครงสร้างพื้นฐาน

2.1.1 ถนน มีเส้นทางสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (เพชรเกษม) ที่ผ่านหรือเข้าใกล้แหล่งท่องเที่ยวทุกกลุ่มพื้นที่ในจังหวัด จากนั้นจะมีเส้นทางเชื่อมต่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ เช่น ในกลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล มีเส้นทางหลวงสาย 3177 จากตัวเมืองเพชรบุรีเข้าสู่หาดเจ้าสำราญ เส้นทางสาย 3187 จากท่าทางสู่ปึกเตียนหรือถนนคันกั้นน้ำเค็มเลียบบตามชายฝั่งจากหาดเจ้าสำราญ-ชะอำ ซึ่งสภาพถนนทั้งหมดเป็นถนนราดยาง แต่ควรได้รับการปรับปรุงด้านผิวการจราจร ยกเว้นสาย 3177 ที่อยู่ในสภาพดี ส่วนหาดชะอำนั้น เข้าถึงได้สะดวกที่สุดโดยทางหลวงหมายเลข 4 และมีถนนเชื่อมเข้าสู่ชายหาด ซึ่งอยู่ในสภาพสมบูรณ์กว่าทุกสายที่กล่าวข้างต้น แต่เนื่องจากเป็นเส้นทางหลักติดต่อกับภาคใต้ ปริมาณรถจึงมีมากโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการจราจรคับคั่งในเขตเทศบาลตำบลชะอำ ปัจจุบันได้มีการตัดเส้นทางสายเลียบตัวเมืองชะอำและหัวหิน เข้าสู่ปราณบุรี เพื่อลดปริมาณรถที่เข้าสู่พื้นที่ แต่ยังคงอยู่ในระหว่างดำเนินการ

ในส่วนกลุ่มพื้นที่แก่งกระจานมีเส้นทางเข้าสู่เขื่อนแก่งกระจานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้หลายเส้นทาง แต่ควรได้รับการปรับปรุงทุกสายไม่ว่าจะเป็น การปรับผิวจราจรหรือราดยาง ส่วนถนนในเขตอุทยานฯ เป็นถนนลูกรังเพื่อไม่ให้เกิดการทำลายทรัพยากรจากป่าไม้และรักษาธรรมชาติ สำหรับบริเวณฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำนั้นมีทางหลวงสาย 3410 และสาย 3400 ที่เข้าสู่พื้นที่ตอนใน แต่สภาพถนนอยู่ในขั้นควรปรับปรุง นอกจากนั้นยังมีเส้นทางสายเลียบเมืองตัดผ่านอีก 1 เส้นทาง

สุดท้ายคือกลุ่มพื้นที่เขตเมืองและอำเภอเขาชัยสน นับว่ามีการเข้าถึงสะดวกที่สุด และสภาพถนนอยู่ในขั้นดี แต่มีปัญหาวจราจรคับคั่งบ้างเพราะเป็นถนนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ในส่วนเส้นทางรถไฟนั้น มีจุดรับ-ส่งเพียง 2 สถานี คือ สถานีอำเภอเมืองเพชรบุรีและสถานีอำเภอชะอำ จึงให้ความสะดวกเฉพาะแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มเขตเมืองและภาคชะอำเท่านั้น เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด

2.1.2 ประปา การบริการน้ำประปาในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง (เทศบาลและสุขาภิบาล) ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค 1 แห่ง และการประปาท้องถิ่นในความรับผิดชอบของเทศบาลและสุขาภิบาล 6 แห่ง ส่วนพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลบางแห่งเป็นโรงผลิตน้ำประปาขนาดเล็ก ซึ่งดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดและอนามัย แหล่งน้ำดิบที่สำคัญมาจากแม่น้ำเพชรบุรี

ตารางที่ 4.3 แสดงพื้นที่ให้บริการและกำลังการผลิต ปี 2534

หน่วยงาน	แหล่งน้ำดิบ	กำลังผลิต (ลบ.ม./วัน)	พื้นที่บริการ
ส่วนภูมิภาค			
ประปาเพชรบุรี	ม.เพชรบุรี	12,720	เทศบาลเมือง,ต.หาดเจ้าสำราญ, ต.บ้านแหลม,ต.บางตะบูน,ต.เขาย้อย, ต.บางขุนไทร,ต.แหลมผักเบี้ย
ส่วนท้องถิ่น			
ประปาต.ท่าช้าง	ม.เพชรบุรี	1,000	ต.ท่าช้าง
ประปาต.บ้านลาด	คลองชลประทาน	960	ต.บ้านลาด
ประปาต.หัวสะพาน	คลองชลประทาน	720	ต.หัวสะพาน
ประปาต.หนองจอก	คลองชลประทาน	960	ต.หนองจอก
ประปาต.นายาง	คลองชลประทาน	1,200	ต.นายาง
ประปาต.ชะอำ	คลองชลประทาน	8,500	ต.ชะอำ
	เขื่อนเพชรบุรี		

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดเพชรบุรี

สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่มีระบบน้ำประปาเข้าถึง ต้องใช้น้ำจากคลองชลประทาน บ่อขุด สระขุด หรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำและกลุ่มแก่งกระจานส่วนใหญ่ยังไม่มีระบบประปา จึงต้องใช้น้ำจากแหล่งน้ำดังกล่าว โดยสนามกอล์ฟในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำทุกแห่งมีสระน้ำขนาดใหญ่สามารถจุน้ำได้ในปริมาณอย่างต่ำ 2 ล้านลูกบาศก์เมตรเพื่อใช้ในกิจการตลอดปี และมีการทำระบบน้ำประปาใช้ในโครงการ โดยมีแหล่งน้ำดิบจากสระขุดดังกล่าว ส่วนในกลุ่มแหล่ง

ท่อแก๊วแก่งกระจาน ซึ่งลักษณะการท่อแก๊วเป็นประเภทเดินป่า และที่พิกในเขตอุทยานฯ สามารถใช้น้ำจากเขื่อนได้จึงไม่มีปัญหาเรื่องน้ำใช้ แต่ในส่วนของบริษัทและสนามกอล์ฟของเอกชนต้องใช้วิธีการจัดการน้ำใช้เช่นเดียวกับในกลุ่มสนามกอล์ฟบริเวณฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ

สำหรับกลุ่มแหล่งท่อแก๊วชายฝั่งทะเลและเขตเทศบาลเมืองรวมทั้งเขาย้อย ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่การให้บริการน้ำประปา แต่พบว่ามีปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งและช่วงหยุดเทศกาล โดยเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลชะอำ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่อแก๊วเป็นจำนวนมาก อีกทั้งระบบโครงข่ายท่อจ่ายน้ำประปามีจำกัดจึงไม่สามารถบริการได้ทั่วถึง ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลชะอำกำลังดำเนินการเพื่อหาทางปรับปรุงขยายกำลังการผลิตและบริการอยู่

2.1.3 ไฟฟ้า การไฟฟ้าจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าภูมิภาค ค่าเงินการจ่ายกระแสไฟฟ้าซึ่งซื้อมาจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยสถานีจ่ายไฟฟ้าอ้อยเพชรบุรี และสถานีจ่ายไฟฟ้าอ้อยชะอำ มีสถานีแรงดัน 2 แห่ง คือ สถานีไฟฟ้าอ้อยเพชรบุรี และสถานีไฟฟ้าอ้อยชะอำ กำลังไฟฟ้าวรวมกันสูงสุดประมาณ 62.5 เมกกะวัตต์ ในปัจจุบันมีการใช้ไฟฟ้าประมาณ 60% ของกำลังการผลิต ในจังหวัดเพชรบุรี ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ 93 ของจำนวนหมู่บ้าน มีเพียง 42 หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ โดยส่วนใหญ่อยู่ในเขตกิ่งอำเภอแก่งกระจาน เนื่องจากเป็นกิ่งอำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่ และลักษณะภูมิประเทศเป็นที่สูงการขยายตัวทางไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึง

จากสถิติผู้ใช้ไฟฟ้า พบว่า ธุรกิจและอุตสาหกรรมมีการใช้กระแสไฟฟ้ามากกว่าที่อยู่อาศัยประมาณ 2 เท่า และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สาเหตุเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจการท่องเที่ยว โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร แหล่งบันเทิงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งล้วนแล้วแต่ใช้ไฟฟ้าในปริมาณสูงทั้งสิ้น ส่วนใหญ่ปรากฏอยู่ในกลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะหาดชะอำ นอกจากนั้นในภาคอุตสาหกรรมก็มีการขยายตัวเช่นเดียวกัน ทำให้แนวโน้มความต้องการใช้ไฟฟ้ายังอยู่ในปริมาณสูงเช่นเดิม

ตารางที่ 4.4 สถิติการใช้ไฟฟ้า จังหวัดเพชรบุรี ปี 2530 - 2533

ปี	จำนวนผู้ ใช้ไฟฟ้า	กระแสไฟฟ้าที่จำหน่าย(1000 Kw.h)			หน่วยไฟฟ้าสาธารณะ		รวม
		ที่อยู่อาศัย	ธุรกิจและอุตสาหกรรม	อื่นๆ	เสียเงิน	ไม่เสียเงิน	
2530	55,143	47,461	99,777	4,458	1,646	1,171	154,513
2531	58,503	48,220	111,877	6,424	3,200	1,354	171,075
2532	61,488	52,183	126,814	6,923	3,341	1,282	190,543
2533	67,269	60,644	145,209	11,974	1,384	-	219,211

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดเพชรบุรี

2.1.4 การสื่อสารและโทรคมนาคม ด้านการบริการไปรษณีย์โทรเลข มีครอบคลุมทั่วถึงในทุกพื้นที่ของจังหวัด ส่วนการให้บริการโทรศัพท์ สำหรับในปี 2535 มีการขยายโครงข่ายจากเดิม 3 ชุมสายเป็น 9 ชุมสาย (ตารางที่ 4.5, 4.6) แสดงให้เห็นว่าการให้บริการโทรศัพท์ที่มีการขยายตัวตามความต้องการของประชาชน และภาวะเศรษฐกิจการลงทุน

2.1.5 การกำจัดขยะ ในปัจจุบันดำเนินการโดยเทศบาลและสุขาภิบาล มีการให้บริการ 9 แห่ง คือ เทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลตำบลชะอำ สุขาภิบาลหัวสะพาน สุขาภิบาลหาดเจ้าสำราญ สุขาภิบาลหนองจอก สุขาภิบาลเขาอ้อย สุขาภิบาลบ้านแหลม สุขาภิบาลบ้านลาด สุขาภิบาลท่าช้าง สุขาภิบาลบางตะบูน และสุขาภิบาลนาथाง

ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีรถบริการจัดเก็บขยะ 10 คัน รถเข็นขยะ 40 คัน ถึงขยะ 340 ใบ รถบริการจัดเก็บขยะปฏิบัติงานวันละ 2 เที่ยว ค่อดัน ปริมาณขยะเฉลี่ยวันละ 161.5 ลูกบาศก์เมตร ความสามารถในการจัดเก็บขยะวันละ 130 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณขยะทั้งหมด สถานที่กำจัดขยะอยู่บริเวณตำบลบ้านท่ม อำเภอเมือง มีพื้นที่ประมาณ 36 ไร่ 1 งาน 72 ตารางวา ห่างจากชุมชนประมาณ 6 กิโลเมตร กำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบ (Sanitary landfill)

ในเขตเทศบาลตำบลชะอำ มีรถบริการจัดเก็บขยะ 3 คัน ถึงขยะ 50 ใบ รถบริการจัดเก็บขยะปฏิบัติงานวันละ 2 เที่ยวค่อดัน ปริมาณขยะเฉลี่ยวันละ

ตารางที่ 4.5 แสดงสถิติการบริการโทรศัพท์ แยกชุมสาย จังหวัดเพชรบุรี ปี 2532 - 2534

ชุมสาย	ปี	จำนวน เลขหมาย	จำนวนหมายเลขที่มีผู้เช่าจำแนกตามประเภทผู้เช่า					ทศท.
			รวม	ธุรกิจ	บ้าน	สาธารณะ	ราชการ	
อ.เมือง	2532	3,608	3,403	767	2,291	73	197	75
	2533	3,608	3,469	778	2,309	74	231	77
	2534	3,608	3,510	780	2,330	87	236	77
อ.ท่ายาง	2532	600	575	103	407	5	42	18
	2533	1,000	646	110	405	5	48	18
	2534	1,000	792	119	593	9	53	18
อ.ชะอำ	2532	1,000	910	181	624	6	86	13
	2533	1,000	950	208	630	8	91	13
	2534	1,000	969	221	632	10	93	13

ที่มา : ชุมสายโทรศัพท์เพชรบุรี

ตารางที่ 4.6 การบริการโทรศัพท์ จังหวัดเพชรบุรี ปี 2536

ชุมสาย	จำนวน หมายเลข	จำนวนผู้ใช้ (ราย)
เพชรบุรี	4,632	4,451
ท่ายาง	1,000	941
ชะอำ	1,512	1,449
หาดเจ้าสำราญ	512	201
หนองหญ้าปล้อง	256	93
บ้านลาด	400	361
เขาย้อย	600	333
บ้านแหลม	1,000	118
บางตะบูน	256	ยังไม่ติดตั้ง
รวม	10,168	7,947

ที่มา : ชุมสายโทรศัพท์จังหวัดเพชรบุรี

114 ลูกบาศก์เมตร ความสามารถในการจัดเก็บขยะวันละ 69 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 60.5 ของปริมาณขยะทั้งหมด สถานที่กำจัดขยะอยู่บริเวณห่างจากเขตเทศบาลตำบลชะอำเป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร เป็นที่คั่นสาธารณชนอยู่ในความดูแลของเทศบาล จำนวน 30 ไร่ กำจัดขยะโดยใช้วิธีเทกองกลางแจ้ง เมื่อมูลฝอยบางส่วนแห้งจึงทำการเผา

ในพื้นที่นอกเหนือจากการให้บริการ ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทิ้งและเผาในบริเวณบ้านหรือบริเวณใกล้เคียง

ปัญหาในการจัดเก็บ คือ จัดเก็บไม่ทั่วถึงและความสามารถในการจัดเก็บไม่เต็ม 100 เปอร์เซ็นต์ ทำให้มีขยะตกค้าง เกิดความสกปรก โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหามากที่สุดคือพื้นที่ชายฝั่งทะเลโดยเฉพาะบริเวณหาดชะอำ (ร่วมจิตต์) ถึงแม้จะอยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลชะอำ แต่เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวและสถานที่พักร้านอาหารหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ทำให้ขยะมีปริมาณมาก ในส่วนกลุ่มแก๊งกระชานและฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำนั้น ปริมาณนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกยังมีน้อย หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบยังคงดูแลได้ทั่วถึงจึงไม่เป็นที่ปัญหา สำหรับในกลุ่มเขตเมืองและอำเภอเขาอ้อขยะส่วนใหญ่มาจากประชากรในพื้นที่ ในส่วนของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดขยะบริเวณเขาอ้อขยะมากที่สุด เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักและมีร้านค้า ร้านอาหาร บริการหนาแน่นที่สุดในพื้นที่

2.1.6 การขนส่ง บริการขนส่งสาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ บริการของการรถไฟแห่งประเทศไทย และบริการรถขนส่งโดยสารภายใต้การควบคุมของกรมการขนส่งทางบก

1) การบริการโดยสารรถไฟ มีขบวนรถไฟทั้งประเภทรถธรรมดา ดีเซลราง รถเร็ว รถด่วน ด่วนพิเศษ ผ่านและแวะจอดยังสถานีเพชรบุรีวันละ 20 ขบวน โดยรถด่วนพิเศษ รถด่วน รถเร็ว จะเป็นรถวิ่งระยะยาว ส่วนรถดีเซลรางและรถธรรมดาเป็นรถวิ่งระยะสั้น ในส่วนระวางที่นั่งนั้น รถด่วนมีระวาง ที่นั่งประมาณ 384 ที่นั่งต่อขบวน รถดีเซลรางประมาณ 296 ที่นั่งต่อขบวน

ถึงแม้เพชรบุรีจะมีรถไฟผ่านหลายขบวน แต่ยังไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากรถไฟที่ผ่านเพชรบุรีส่วนมากเป็นรถขบวนระยะยาว ซึ่งตารางเวลาที่รถไฟถึงสถานีรถไฟอำเภอเมืองเพชรบุรีมักเป็นช่วงเย็นหรือดึกเกินไป มีเพียง 2 ขบวน ระยะสั้นเท่านั้น คือ ดีเซลราง ธนบุรี-หลังสวน และดีเซลราง กทม.-หัวหิน

ที่มาถึงเพชรบุรีในช่วงเช้า คือ 10.39 น. และ 12.14 น. ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7) และกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถใช้บริการขนส่งโดยทางรถไฟ มีเพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล และกลุ่มในเขตเมืองและอำเภอเขาชัยสน เนื่องจากมีสถานีจอดรับส่งและอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว

ปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดขบวนรถพิเศษนำเที่ยว กรุงเทพฯ-ชะอำ-หัวหิน ในช่วงวันหยุด ไปกลับภายในวันเดียว ซึ่งมีนักท่องเที่ยวสนใจใช้บริการมากพอสมควร

2) การบริการโดยรถยนต์โดยสาร การบริการขนส่งสาธารณะโดยรถยนต์โดยสาร สามารถแบ่งได้ 3 หมวดตามการจัดของกรมการขนส่งทางบก คือ

(1) รถโดยสารประจำทางหมวด 2 หมายถึง รถโดยสารประจำทางที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-เพชรบุรี ดำเนินการโดยบริษัทขนส่งจำกัด แบ่งเป็น 2 เส้นทาง คือ เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 หรือสาย ข (กทม.-นครปฐม-ราชบุรี-เพชรบุรี) และเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 หรือสาย ก (ธนบุรี-ปากท่อ) ในเส้นทางนี้มีรถยนต์โดยสารปรับอากาศด้วย

นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารทั้งธรรมดาและปรับอากาศ สายกรุงเทพฯ-ชะอำ กรุงเทพฯ-หัวหิน และกรุงเทพฯ-ปราณบุรี ที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวถึงวันละ 50 เที่ยว (ตารางที่ 4.8)

(2) รถโดยสารประจำทางหมวด 3 หมายถึง รถโดยสารประจำทางที่วิ่งระหว่างจังหวัดเพชรบุรีกับจังหวัดใกล้เคียง ดำเนินการโดยบริษัทขนส่งจำกัดแบ่งเป็น 6 เส้นทาง คือ เพชรบุรี-หัวหิน เพชรบุรี-ปราณบุรี เพชรบุรี-สามร้อยยอด เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี-สมุทรสงคราม เพชรบุรี-ราชบุรี

(3) รถโดยสารประจำทางหมวด 4 หมายถึง รถโดยสารประจำทางที่วิ่งระหว่างจังหวัดกับอำเภอ หรืออำเภอกับอำเภอ ภายในเขตจังหวัด เพชรบุรีดำเนินการโดยเอกชนรับสัมปทานจากกรมการขนส่งทางบก แบ่งเป็น 16 เส้นทางคือ เพชรบุรี-หัวหิน เพชรบุรี-ขนอน เพชรบุรี-บางขุนไทร เพชรบุรี-บ้านแหลม เพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ เพชรบุรี-แก่งกระจาน เพชรบุรี-บางตะบูน เพชรบุรี-หมู่บ้านชลประทาน เพชรบุรี-บ้านท่า เพชรบุรี-สาระเห็ด เพชรบุรี-ปากทะเล เพชรบุรี-หนองหญ้าปล้อง

ตารางที่ 4.7 แสดงขบวนรถไฟที่ผ่านสถานีจังหวัดเพชรบุรีเที่ยวขึ้น - ต่อ

เที่ยวต่อ ขบวนที่	ต้นทาง - ปลายทาง	เวลาออก	เวลาถึง	
			เพชรบุรี	ชะอำ
11 ส่วนพิเศษ	กรุงเทพ - บัดเคอร์เวอรัช	15.15	18.05	-
15 ส่วน	กรุงเทพ - นครศรีธรรมราช	19.20	22.14	-
19 ส่วนพิเศษ	กรุงเทพ - สุโขทัย	14.00	16.55	-
41 เวิ้ว	กรุงเทพ - กันดั้ง	18.30	21.27	-
43 เวิ้ว	กรุงเทพ - ยะลา	16.00	18.57	-
45 เวิ้ว	กรุงเทพ - สุโขทัย	12.35	15.29	-
47 เวิ้ว	กรุงเทพ - นครศรีธรรมราช	17.45	20.36	-
117 ดีเซลราง	กรุงเทพ - ประจวบ	13.40	17.37	18.14
125 ดีเซลราง	ธนบุรี - หลังสวน	20.00	22.37	-
127 ดีเซลราง	ธนบุรี - หลังสวน	7.35	10.39	11.23
233 ดีเซลราง	กรุงเทพ - หัวหิน	9.00	12.14	12.51
เที่ยวขึ้น ขบวนที่				
16 ส่วน	นครศรีธรรมราช - กรุงเทพ	15.25	3.19	-
42 เวิ้ว	กันดั้ง - กรุงเทพ	13.10	2.54	-
44 เวิ้ว	ยะลา - กรุงเทพ	15.10	7.04	-
48 เวิ้ว	สุโขทัย - กรุงเทพ	10.10	3.45	-
118 ธรรมดา	ประจวบ - กรุงเทพ	5.45	13.01	12.13
126 ดีเซลราง	หลังสวน - ธนบุรี	18.50	1.49	-
128 ดีเซลราง	หลังสวน - ธนบุรี	14.30	15.28	14.49
234 ดีเซลราง	หัวหิน - กรุงเทพ	5.00	7.29	6.52

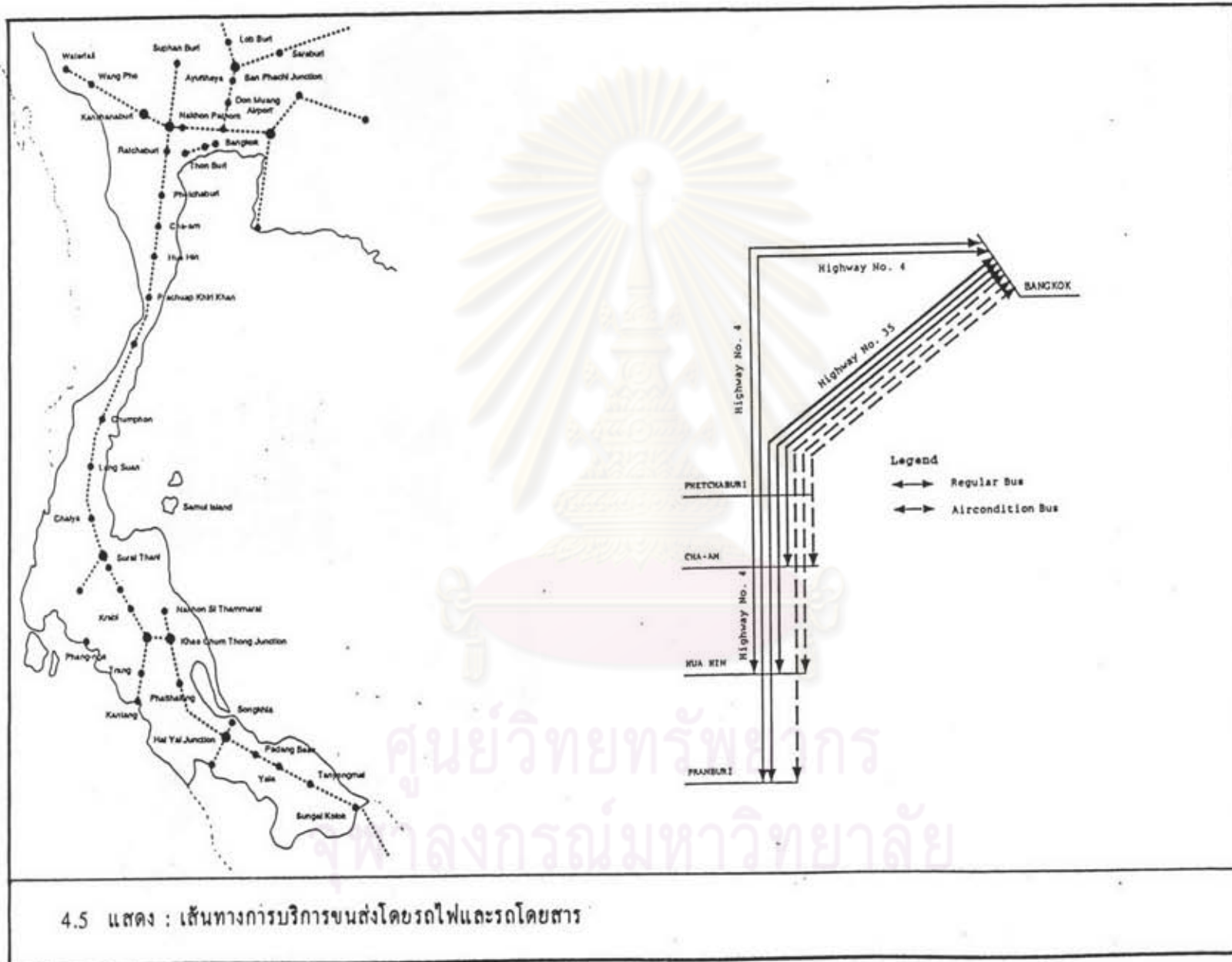
ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย

ตาราง 4.8 การบริการโดยสารรถประจำทาง

หมายเลขสาย	เส้นทาง	ประเภท	จำนวนเที่ยว	ที่นั่งเที่ยว	เวลาเดินรถ	
					จากกรุงเทพฯ	จากปลายทาง
73	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี	ธรรมดา	27	80	05.20 - 18.20 ทุก 30 นาที	05.45 - 18.45 ทุก 30 นาที
977	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี*	ธรรมดา	20	80	05.00 - 19.00 ทุก 45 นาที	05.30 - 19.45 ทุก 45 นาที
73	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี	ปรับอากาศ	34	40	05.00 - 21.30 ทุก 30 นาที	05.30 - 22.00 ทุก 30 นาที
71	กรุงเทพฯ-หัวหิน*	ธรรมดา	2	80	06.00 , 13.30	06.40 , 13.00
978	กรุงเทพ-หัวหิน	ธรรมดา	16	80	05.30,06.15,07.25,07.55, 09.00,09.30,10.35,12.05, 12.35,14.05,14.20,14.35, 15.15,15.45,17.00,19.00	05.30,06.00,07.20,08.00, 09.00,09.30,10.00,10.30, 11.30,12.30,13.30,14.00, 15.00,15.30,16.00,17.00
971	กรุงเทพ-ชะอำ	ธรรมดา แอร์(ชั้น 2)	6	80 65	06.00,09.00,11.00, 13.00,16.00,17.00	05.00,06.00,11.00, 13.00,16.00,17.00
70	กรุงเทพ-ปราณบุรี*	ธรรมดา	2	80	06.40,08.40	05.00,07.00
985	กรุงเทพ-ปราณบุรี	ธรรมดา แอร์(ชั้น 2)	8	80 65	07.00,07.40,09.50,11.05, 11.20,11.35,13.00,13.10	04.30,05.00,06.20,07.20, 08.30,10.10,11.00,12.00
971	กรุงเทพ-ชะอำ	แอร์(ชั้น 1)	6	40	07.45,09.45,12.00, 14.00,16.00,18.00	08.00,10.00,12.00, 14.00,16.00,17.30
978	กรุงเทพ-หัวหิน	แอร์(ชั้น 1)	30	40	03.00 - 21.00 ทุก 40 นาที	04.20 - 22.00 ทุก 40 นาที
985	กรุงเทพ-ปราณบุรี	แอร์(ชั้น 1)	50	40	05.00 - 22.00 ทุก 20 นาที	06.00 - 20.00 ทุก 20 นาที

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

หมายเหตุ : * ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 ในการเดินรถ นอกนั้นใช้เส้นทางหมายเลข 35

4.5 แสดง : เส้นทางกำรบริการขนส่งโดยรถไฟและรถโดยสาร

นับว่าการบริการขนส่งสาธารณะโดยรถโดยสารให้ความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก จึงได้รับความนิยมกว่าทางรถไฟ

2.2 การบริการการท่องเที่ยว

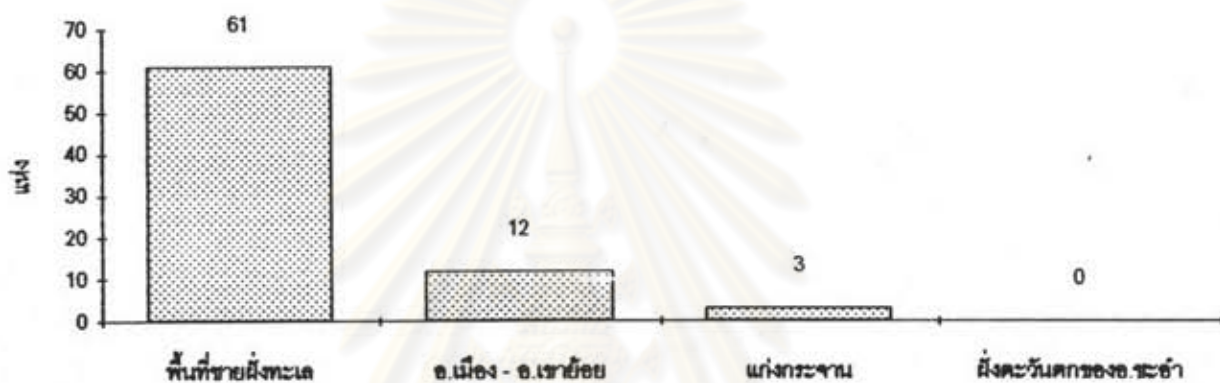
2.2.1 สถานที่พักผ่อน เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งยังมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวโดยตรงอีกด้วย สำหรับสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2535 มีทั้งหมด 76 แห่ง เป็นจำนวนห้องพัก 3,590 ห้อง แบ่งเป็นโรงแรม 29 แห่ง จำนวน 2,427 ห้อง และบังกาโล 47 แห่ง จำนวน 1,163 ห้อง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลถึงร้อยละ 87.74 ของห้องพักทั้งหมด สำหรับบริเวณฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำจะพบว่าไม่มีสถานที่พักผ่อนสาธารณะใดเลยจะมีบริการเฉพาะสมาชิกหรือที่พักส่วนตัว ซึ่งเป็นที่พักอีกประเภทหนึ่งที่จะกล่าวถึงในตอนต่อไป

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนสถานที่พักผ่อนในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2535

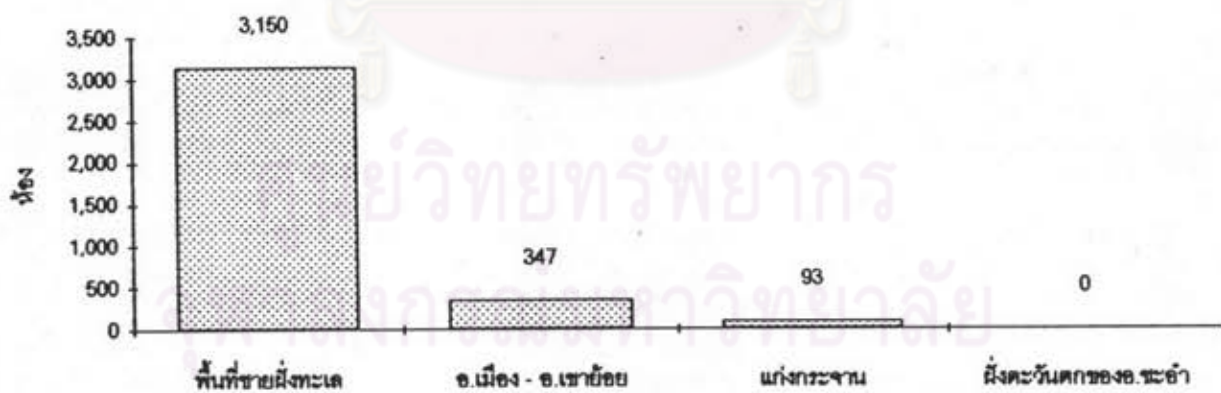
กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	จำนวนที่พัก			
	แห่ง	ร้อยละ	ห้อง	ร้อยละ
พื้นที่ชายฝั่งทะเล	61	80.26	3,150	87.74
อ.เมือง - อ.เขาย้อย	12	15.79	347	9.67
แก่งกระจาน	3	3.95	93	2.59
ฝั่งตะวันตกของอ.ชะอำ	-	-	-	-
เพชรบุรี	76	100	3,590	100

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี

แผนภูมิ 4.1 แสดงการกระจายตัวของสถานที่พักแรมในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2636

แผนภูมิ 4.2 แสดงการกระจายตัวของห้องพักในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2636

เมื่อพิจารณาตามระดับและคุณภาพของสถานที่พัก ซึ่งแบ่งตามข้อกำหนดการจัดระดับโรงแรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย* (ตารางที่ 4.10) พบว่าที่พักส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.26) เป็นที่พักระดับ 5 อัตราค่าที่พักต่ำที่สุด คือ ราคาตั้งแต่ 500 บาทลงมา แต่ถ้าพิจารณาถึงจำนวนห้องพัก พบว่า ห้องพักระดับ 1 มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 50.92 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่พักระดับ 1 ถึงแม้จะมีจำนวนน้อย แต่กลับมีจำนวนห้องพักมากกว่า ทั้งนี้เพราะเป็นโรงแรมขนาดใหญ่และมีบริการที่ได้มาตรฐาน

การที่สถานที่พักนรมของจังหวัดเพชรบุรีเริ่มมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในระยะเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากเพชรบุรีได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวขึ้นทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเริ่มเชื่อมโยงโครงมลง นักลงทุนจึงเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และคาดว่านักท่องเที่ยวต้องให้ความสนใจ จึงได้ลงทุนในธุรกิจพักนรมในอัตราที่สูง ประกอบกับในช่วงปี 2530-2534 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีแผนให้ส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจโรงแรม โดยเฉพาะโรงแรมขนาดใหญ่จึงเป็นเหตุให้เกิดการขยายตัวของสถานที่พักนรมสูงขึ้นมาก

นอกจากสถานที่พักประเภทโรงแรมและบังกาโลสำหรับบริการนักท่องเที่ยวทั่วไปแล้ว ปัจจุบันยังมีสถานที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มสมาชิกหรือที่พักส่วนตัว ได้แก่ คอนโดมิเนียมส่วนตัวและบ้านพักหรือคอนโดมิเนียมสำหรับสมาชิกในโครงการสนามกอล์ฟ หรือโครงการที่ดินจัดสรรพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งสถานที่พักประเภทต่าง ๆ เหล่านี้กำลังมีการขยายตัวสูง โดยเป็นการลงทุนเพื่อขยายในลักษณะของบ้านที่สองของผู้มีอันจะกินสำหรับพักผ่อนสุดสัปดาห์ (ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานคร) พื้นที่พบ

* ข้อกำหนดการจัดระดับโรงแรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 1	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป
ระดับที่ 2	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่ 1,500-2,000 บาท
ระดับที่ 3	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่ 1,000-1,499 บาท
ระดับที่ 4	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่ 500-999 บาท
ระดับที่ 5	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่ 500 บาทลงมา

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนสถานที่พัก จำแนกตามระดับราคา ปี 2536

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	ระดับที่พัก	จำนวน			
		เตียง	ร้อยละ	ห้อง	ร้อยละ
พื้นที่ชายฝั่งทะเล	รวม	61	100	3,150	100
	1	9	14.75	1,778	56.44
	2	8	13.11	222	7.05
	3	18	29.51	575	18.25
	4	15	24.5	398	12.63
	5	11	18.03	177	5.62
อ.เมือง - อ.เขาชัยสน	รวม	12	100	347	100
	1	-	-	-	-
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
	4	2	16.67	73	21.04
	5	10	83.33	274	78.96
แหล่งกระแจะ	รวม	3	100	93	100
	1	1	33.33	50	53.76
	2	-	-	-	-
	3	-	-	-	-
	4	-	-	-	-
	5	2	66.67	43	46.24
ฝั่งตะวันตกของอ.ชะอำ	รวม	-	-	-	-
เพชรบุรี	รวม	76	100	3,590	100
	1	10	13.16	1,828	50.92
	2	8	10.53	222	6.18
	3	18	23.68	575	16.02
	4	17	22.37	471	13.12
	5	23	30.26	494	13.76

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี

แผนภูมิ 4.5, 4.6

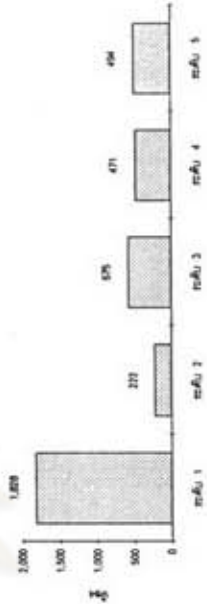
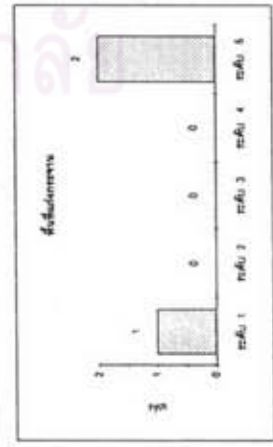
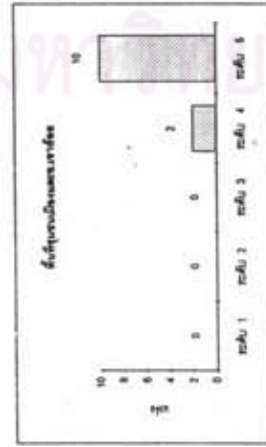
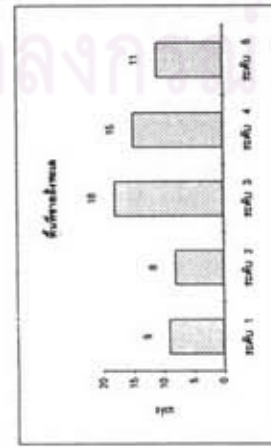
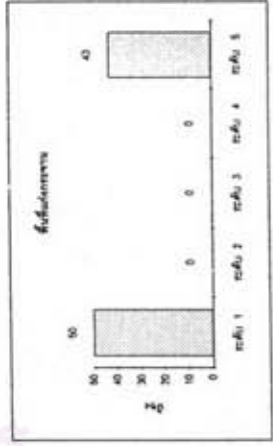
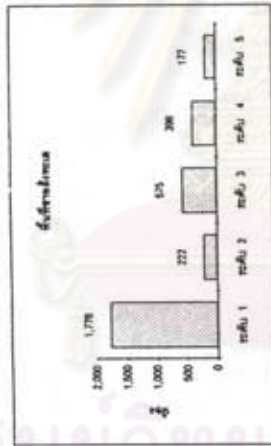
แผนภูมิ 4.4

แผนภูมิ 4.3

แผนภูมิ 4.5 แสดงจำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามข้อที่ 5 ของ

แผนภูมิ 4.6 แสดงจำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามข้อที่ 6 ของ

แผนภูมิ 4.3 แสดงจำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามข้อที่ 3 ของ

สถานที่พักแรมประเภทนี้มาก ได้แก่ บริเวณฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการสนามกอล์ฟและที่ดินจัดสรรหลายโครงการ ในส่วนคอนโดมิเนียมนั้นมีปรากฏอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยมีการกระจุกตัวหนาแน่นบริเวณหาดชะอำตอนล่าง ซึ่งรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ จะได้นำมาพิจารณาต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันสถานที่พักแรมในจังหวัดเพชรบุรีมีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการลงทุนในธุรกิจประเภทนี้ ซึ่งการที่มีความพร้อมทางด้านที่พักนับเป็นการเพิ่มอุปทานทางการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลในการชักจูงหรือดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น หากพิจารณาจำแนกตามกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว จะพบว่ากลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีการกระจุกตัวของที่พักทุกระดับสูงกว่าพื้นที่อื่น เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวและนักลงทุน โดยจำนวนห้องพักของที่พักระดับ 1 มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.44 ของห้องพักทั้งหมดในพื้นที่ และส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่บริเวณหาดชะอำตอนล่าง (ตั้งแต่คลองบางหิน-สุดเขตอำเภอชะอำ) เพราะเป็นที่ตั้งของโรงแรมชั้น 1 ที่มีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่กลุ่มพื้นที่ชุมชนเมืองและอำเภอเขาชัยสน ที่พักส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 5 เป็นโรงแรมขนาดเล็ก(มาตรฐานต่ำ) ดำเนินการมากกว่า 10 ปี ให้บริการแก่ผู้มาติดต่อธุรกิจต้องค้างแรมในจังหวัดมากกว่าที่จะเป็นนักท่องเที่ยว สำหรับกลุ่มพื้นที่แก่งกระจานมีที่พักทั้งหมด 3 แห่ง เป็นบ้านพักของอุทยาน 1 แห่ง คุณภาพระดับ 5 และดำเนินการโดยเอกชนในรูปแบบรีสอร์ท 2 แห่ง คุณภาพระดับ 1 และระดับ 5

เมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของจำนวนห้องพักในจังหวัด

เพชรบุรี ระหว่างปี พ.ศ.2528-2535 (ตารางที่ 4.11) พบว่า มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 15.2 ต่อปี โดยที่พักระดับ 1 มีการขยายตัวสูงสุด รองลงมาคือที่พักระดับ 2 ในขณะที่ที่พักระดับ 5 มีการขยายตัวต่ำสุด คิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ 26.5, 12.3 และ 3.7 ต่อปี ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 4 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจานมีการขยายตัวสูงสุด เฉลี่ยร้อยละ 19.3 ต่อปี รองลงมาคือกลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเล มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 17.5 ต่อปี

หากพิจารณาในช่วงปี 2533-2535 จะเห็นได้ว่าจำนวนห้องพักในพื้นที่ชายฝั่งทะเลลดลง โดยในที่พักระดับ 3-5 มีการลดลงค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะที่พักดังกล่าวส่วนใหญ่อยู่ในสภาพทรุดโทรมต้องการปรับปรุง จึงมีการก่อสร้างปรับปรุงขึ้นใหม่ออกมาในลักษณะอาคารพาณิชย์ แต่จัดเป็นห้องพักให้เช่า ไม่มีการขึ้นป้าย

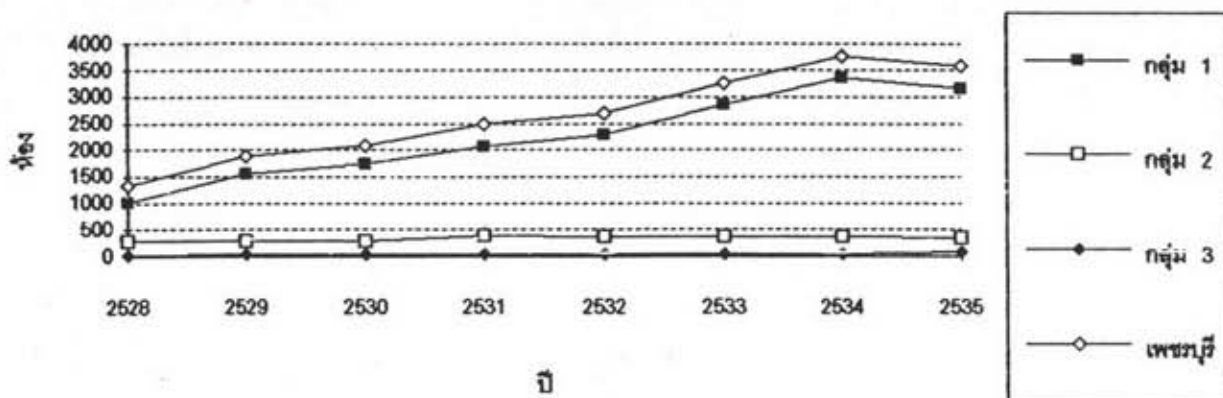
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนที่หักในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2528 - 2535

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	ระดับ	ปี 2528		ปี 2529		ปี 2530		ปี 2531		ปี 2532		ปี 2533		ปี 2534		ปี 2535		อัตราการเพิ่ม	
		ที่พัก	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง	ห้อง	แห่ง
พื้นที่ชายฝั่งทะเล	รวม	31	1,016	43	1,656	49	1,747	58	2,071	64	2,283	64	2,857	72	3,358	61	3,160	10.20	17.60
	1	1	362	3	707	4	790	5	862	6	1,070	8	1,482	9	1,778	9	1,778	36.90	26.00
	2	3	99	4	133	6	148	7	201	7	192	7	182	8	239	8	222	16.00	12.20
	3	10	282	10	296	12	368	14	446	16	478	18	626	20	639	18	676	8.80	10.70
	4	14	217	20	318	21	331	23	416	17	388	20	480	21	486	16	398	1.00	9.10
	5	3	66	6	102	6	109	9	147	8	156	11	187	13	216	11	177	20.40	16.10
อ.เมือง - อ.เขาชัย	รวม	11	290	12	293	12	293	15	381	14	388	14	368	14	368	12	347	1.30	2.60
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	2	73	2	73	2	73	2	73	2	73	-	-
	5	11	190	12	293	12	293	13	309	12	296	12	296	12	296	10	274	-1.40	-0.80
พื้นที่แก่งกระจาน	รวม	1	27	2	43	2	43	2	43	2	43	2	43	2	43	3	83	17.00	19.30
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	5	1	27	2	43	2	43	2	43	2	43	2	43	2	43	2	43	10.40	6.90
ฝั่งตะวันตกของอ.ชะอำ	รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	รวม	43	1,333	67	1,892	63	2,083	76	2,486	70	2,694	80	3,268	88	3,769	76	3,590	8.50	15.20
	1	1	362	3	707	4	790	5	862	6	1,070	8	1,482	9	1,778	10	1,828	38.90	28.50
	2	3	99	4	133	6	149	7	201	7	192	7	182	9	239	8	222	16.00	12.20
	3	10	282	10	296	12	368	14	446	16	478	18	626	20	639	18	676	8.80	10.70
	4	14	217	20	318	21	331	26	437	19	461	22	563	23	558	17	471	2.80	11.70
	5	15	383	20	438	20	445	24	499	22	483	26	626	27	664	23	494	6.30	3.70

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

: สำนักงานทามิรัชจังหวัดเพชรบุรี

แผนภูมิ 4.7 แสดงการขยายตัวของจำนวนห้องพักในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2528 - 2535

บังกาโล แต่มีซุ้มสำหรับติดต่อห้องพักกระจายอยู่ตามชายหาด ลักษณะไม่เป็นทางการจึงทำให้ไม่มีการจัดเก็บสถิติได้ถูกต้องเพราะอยู่นอกระบบ

2.2.2 ภัตตาคารและร้านอาหาร จากการสำรวจธุรกิจภัตตาคาร โดยสถาบันวิจัยสังคมและบริษัท ซี เอส เอน แอนด์ แอสโซซิเอท จำกัด เสนอในรายงาน ผลการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การลงทุนของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคกลาง พบว่ามี ภัตตาคารและร้านอาหารในจังหวัดเพชรบุรีทั้งหมด 179 แห่ง มีจำนวนมากที่สุดที่หาดชะอำ 120 แห่ง รองลงมาได้แก่ อำเภอเมือง 36 แห่ง เขาวิ้ง 14 แห่ง และหาดเจ้าสำราญ 9 แห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทร้านอาหารและภัตตาคารขนาดกลาง นอกจากนี้ยังมีหาบเร่ แผงลอย และรถเข็นบริเวณตลาดสดเทศบาลเชิงเขาวิ้ง และบริเวณชายหาดชะอำที่มีบริการ อย่างเพียงพอ ราคาค่อนข้างสูงเกินไป แต่ก็เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เพราะมีความ สะดวกในการเลือกซื้อ

การให้บริการอาหารส่วนใหญ่มักเป็นอาหารไทย สำหรับ ภัตตาคารที่มีอยู่ในที่พักประเภทโรงแรมระดับ 1 ซึ่งเป็นภัตตาคารที่มีบริการได้มาตรฐานจะมีอาหารตะวันตกบริการด้วย ส่วนใหญ่พบบริเวณหาดชะอำเรื่อยถึงหาดหัวหิน เนื่องจาก ที่พักค่อนข้างเป็นส่วนตัว สงบ และห่างไกลแหล่งชุมชน นักท่องเที่ยวที่เข้าพักในที่พักดังกล่าว จึงนิยมใช้บริการนี้ของที่พัก ราคาค่าบริการอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง

2.2.3 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง สินค้าที่ระลึก และสินค้าพื้นเมืองที่มีในจังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกได้ 5 ประเภท ได้แก่ ขนมหวาน ผลผลิต เกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากหอย ผลิตภัณฑ์จากไม้ และผลิตภัณฑ์จากผ้าและเครื่องจักสาน สำหรับแหล่งผลิตสินค้าพื้นเมืองส่วนใหญ่ โดยเฉพาะขนมหวานที่มีชื่อ ได้แก่ ขนมหม้อแกง และขนมหวานอื่นทั้งหมด อยู่ในตัวเมืองเพชรบุรี ส่วนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ซึ่งเป็นผลไม้กวน ต่าง ๆ และอาหารทะเลแห้ง มีผลิตทั่วไปในอำเภอชายทะเล ส่วนแหล่งผลิตสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์จากหอย ไม้ ทอผ้า และจักสาน มีในพื้นที่เขาอ้อยและหุบกระพง

ด้านตลาดการจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง มีทั้งจำหน่ายที่แหล่ง ผลิตเลย หรือผู้ค้ารายย่อยในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่ทำรายได้และกำไรค่อนข้างดีให้แก่ผู้ จำหน่าย มักเป็นสินค้าประเภทขนมหวาน ส่วนสินค้าชนิดอื่น ๆ นั้น รูปแบบและคุณภาพยังไม่ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

2.2.4 สถานบันเทิงเริงรมย์ การกระจายสถานบันเทิงเริงรมย์มีอยู่ในเขตชะอำมากที่สุด มีร้านอาหารที่มีดนตรี 13 แห่ง ตามริมหาดแนวถนนร่วมจิตต์ นอกนั้นเป็นการให้บริการที่ภายในโรงแรม ไม่เป็นที่นิยมของบุคคลภายนอก เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง และอัตราค่าบริการค่อนข้างสูง ส่วนในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นั้นแทบไม่มีเลย คงมีแต่โรงภาพยนตร์เท่านั้น

2.2.5 การบริการอื่น แหล่งบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นบริการชายหาด เพื่ออำนวยความสะดวกในการพักผ่อนชายทะเล กิจกรรมเหล่านี้มีมากในช่วงวันหยุด และฤดูท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ห้องอาบน้ำจืด ห่วงยางเล่นน้ำทะเล เรือเช่า สก๊อตเตอร์ จักรยาน ชี่ม้า และเก้าอี้ผ้าใบ สิ่งบริการเหล่านี้มีปริมาณมากเฉพาะที่หาดชะอำและหาดปึกเตียนเท่านั้น

อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว

อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว หมายถึง ความประสงค์หรือความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปรากฏให้เห็นในรูปของจำนวนนักท่องเที่ยว การกระจายตัว ฤดูกาล และลักษณะรูปแบบของนักท่องเที่ยว เช่น ลักษณะของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ตลอดจนถึงพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การศึกษาในด้านอุปสงค์ทางการท่องเที่ยวหรือตลาดการท่องเที่ยวนี้จะทำให้ทราบถึงศักยภาพ บทบาทและความสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี ในด้านความเป็นศูนย์กลางหรือเมืองทางการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการใช้ที่ดินและการขยายตัวของชุมชน โดยสามารถจำแนกพิจารณาได้ดังนี้

1. ปริมาณและการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

1.1 จำนวนนักท่องเที่ยว จากการสำรวจการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดให้ข้อมูลของพื้นที่ชะอำเป็นตัวแทนข้อมูลของทั้งจังหวัดเพชรบุรีปรากฏว่า ในรอบปี พ.ศ. 2536 มีนักท่องเที่ยวเดินทางสู่จังหวัดเพชรบุรีรวมทั้งสิ้น 806,824 คน จำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 731,775 คน หรือคิดเป็นร้อยละ

86.1 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 112,573 คน หรือร้อยละ 13.9 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวในรอบ 5-6 ปีที่ผ่านมา (ตารางที่ 4.12) พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศจากปี 2531-2533 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในช่วงปี 2531-2532 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 9 และช่วงปี 2532-2533 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 15.3 จากนั้นในปี 2534 จำนวนนักท่องเที่ยวกลับลดลงค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจทั่วโลก และมีผลต่อเนื่องมาถึงการท่องเที่ยวด้วย โดยจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอดกลับลดลงในปี 2534 สาเหตุประการแรกคือการปรับราคาค่าโดยสารของสายการบินต่าง ๆ ทั้งจากยุโรปและเอเชียเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 7-10² เพื่อให้สอดคล้องกับราคาน้ำมันที่สูงขึ้นกว่าเท่าตัว ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย และสาเหตุสำคัญคือความหวั่นไหวต่อสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวขาดความมั่นใจที่จะออกเดินทางท่องเที่ยว จึงเกิดการชะลอตัวขึ้นในตลาดการท่องเที่ยว ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นลดลง เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่คล่องตัวทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นสำคัญ ส่วนปี 2535 นั้น จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยกระเตื้องขึ้นมาเล็กน้อย แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงกว่าครึ่งหนึ่ง สาเหตุจากความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศสำหรับในปี 2536 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว นักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงเล็กน้อย แต่โดยรวมแล้วนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่พื้นที่เพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกครั้ง หลังจากเหตุการณ์ภายนอกเข้าสู่ภาวะปกติ สรุปได้ว่าอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวในรอบ 6 ปีที่ผ่านมา มีอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.67 ต่อปี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองเป็นสำคัญ มิใช่ว่าแหล่งท่องเที่ยวหรือการบริการทางการท่องเที่ยวขาดสิ่งดึงดูดใจ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่พื้นที่ศึกษาประกอบด้วย นักท่องเที่ยวประเภทพักผ่อนประมาณร้อยละ 58.4 (เฉลี่ยจากปี 2531-2536) นักทัศนอาจร ร้อยละ 41.6 จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวพักผ่อนมีสัดส่วนไม่สูงกว่านักทัศนอาจรมากนัก ทั้งนี้เพราะตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและการคมนาคมสะดวก จึงทำให้จำนวนนักทัศนอาจรมีใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยวพักผ่อน

² บุญช่วย ศรีคำพร, ภาวะการท่องเที่ยวไทย 2534 และแนวโน้ม 2535,

(กรุงเทพฯ: สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, 2534) หน้า 10.

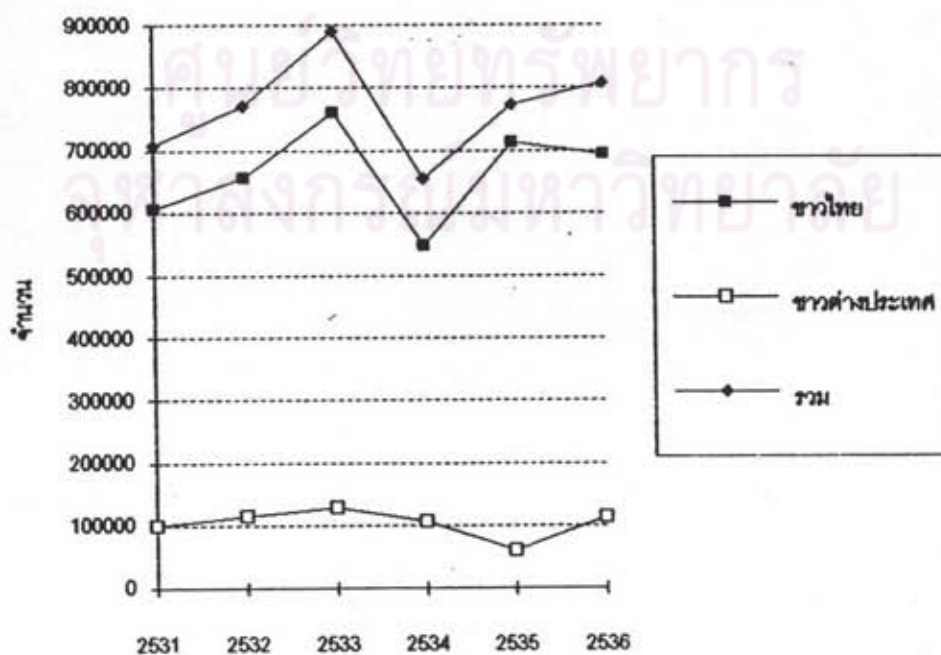
ตาราง 4.12 จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ปี พ.ศ. 2531 - 2536

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวชาวไทย			นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ			จำนวน นักท่องเที่ยว	อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ/ปี)
	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ไม่พักแรม	รวม	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ไม่พักแรม	รวม		
2531	330,691 46.77	276,139 39.05	606,830 85.82	84,920 12.01	15,373 2.17	100,293 14.18	707,123 100.00	
2532	376,186 48.79	279,761 36.28	655,947 85.07	107,166 13.90	7,972 1.03	115,138 14.93	771,085 100.00	9
2533	436,429 49.08	324,799 36.52	761,228 85.60	116,278 13.08	11,765 1.32	128,043 14.40	889,271 100.00	15.3
2534	263,466 40.20	284,807 43.45	548,273 83.65	94,051 14.35	13,127 2.00	107,178 16.35	655,451 100.00	-26.3
2535	364,681 47.16	349,094 45.14	713,775 92.30	56,633 7.32	2,917 0.38	59,550 7.70	773,325 100.00	17.9
2536	394,191 48.80	300,060 37.20	694,251 86.00	73,675 9.10	38,898 4.90	112,573 14.00	806,824 100.00	4.3
เฉลี่ย								2.67

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลข "ตัวเอียง" คิดเป็นร้อยละ

แผนภูมิ 4.8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ปี 2531 - 2536

เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี 2532-2536 (ตารางที่ 4.13) พบว่า ในช่วง 2 ปีแรก ส่วนแบ่งการตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งของนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์จากภายนอกกระทบดังกล่าวไปแล้วนั้น ประกอบกับการประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย ทำให้ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของจังหวัดเพชรบุรี กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในประเทศ (ตารางที่ 4.14) ปรากฏว่า ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนสูงกว่าประจวบคีรีขันธ์ และเกาะสมุยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะความได้เปรียบทางที่ตั้ง ซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ และการคมนาคมสะดวก รวมทั้งค่าใช้จ่ายไม่สูงนัก แต่ส่วนแบ่งยังต่ำกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศ เช่น กาญจนบุรี เชียงใหม่ ระยอง หาดใหญ่ ภูเก็ต และพัทยา เป็นต้น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แล้วปรากฏว่ามีส่วนแบ่งการตลาดต่ำกว่าทุกแห่ง นอกจากประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้เพราะเพชรบุรียังมีการสนับสนุนทางด้านการตลาดให้เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศน้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวอยู่จำกัด คือ มีเฉพาะชะอำเท่านั้น แต่ส่วนแบ่งของตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอาจมีโอกาสเพิ่มสูงขึ้นได้ หากมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมการให้ข่าวสารไปยังจีน โดยมุ่งตลาดกรีปทัวร์เป็นหลัก เพราะในพื้นที่ที่มีความพร้อมทางด้านที่พักระดับ 1 การคมนาคมสะดวก และนันทนาการกีฬาประเภทอล์ฟเป็นตัวดึงดูด

จากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและสัดส่วนในการเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ของประเทศ อาจกล่าวได้ว่า เพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจไม่น้อยไปกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และกำลังพัฒนาขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และการที่นักลงทุนแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่บริสุทธิ์ ทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังเสื่อมโทรม เช่น หาดพัทยา ทำให้การขยายตัวด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพิ่มขึ้น จึงนับว่าเพชรบุรีกำลังเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางการใช้ที่ดิน ดังเช่น เมืองท่องเที่ยวอื่น ๆ ประสบมา เช่น พัทยา ภูเก็ต เป็นต้น

ตารางที่ 4.13 ส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2532 - 2536

ปี	นักท่องเที่ยวชาวไทย				นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ			
	เพชรบุรี	ร้อยละ	ทั้งประเทศ*	ร้อยละ	เพชรบุรี	ร้อยละ	ทั้งประเทศ	ร้อยละ
2532	655,947	2.65	24,750,172	100	115,138	2.39	4,809,508	100
2533	761,228	2.68	28,417,369	100	128,043	2.42	5,298,860	100
2534	-	-	-	-	107,178	2.11	5,086,899	100
2535	713,775	2.20	32,414,100	100	59,550	1.16	5,136,443	100
2536	694,251	1.62	42,761,704	100	112,573	1.95	5,760,533	100

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : * ปี 2532 เป็นสถิติจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีการเก็บข้อมูลไว้ 14 แห่ง

ปี 2533 . 20 แห่ง

ปี 2535 . 27 แห่ง

ปี 2536 . 33 แห่ง

: ปี 2534 ข้อมูลไม่สมบูรณ์

ตาราง 4.14 การเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของจังหวัดเพชรบุรีกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในประเทศ ปี 2533

แหล่งท่องเที่ยว	ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย		ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ		ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวรวม	
	ปี 2533	ปี 2536	ปี 2533	ปี 2536	ปี 2533	ปี 2536
เพชรบุรี	2.70	1.62	2.40	1.95	2.60	1.95
ประจวบคีรีขันธ์	1.60	0.58	2.80	1.87	1.80	0.94
กาญจนบุรี	6.00	3.81	3.30	4.99	5.60	3.95
เกาะสมุย	0.60	0.22	7.60	8.44	1.70	1.20
ภูเก็ต	1.80	2.30	14.20	22.81	3.70	4.32
พัทยา	3.60	2.02	27.00	22.87	7.30	4.50
ระยอง	4.30	3.06	1.00	2.67	3.80	3.02
สงขลา - หาดใหญ่	5.20	2.30	16.20	13.53	6.90	3.63
เชียงใหม่	7.70	3.24	11.10	14.24	8.30	4.55

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : หน่วยเป็นร้อยละ

1.2 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว จากการรวบรวมสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่มีการบันทึกสถิติไว้ สามารถนำมาใช้เป็นตัวแทนในการประมาณการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีได้ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวสูงสุด คือ หาดชะอำ ซึ่งจากการสำรวจของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประมาณได้ว่า ในช่วงวันหยุดมีนักท่องเที่ยวมากกว่าวันธรรมดาถึง 6.2 เท่า วันหยุดต่าง ๆ ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันสงกรานต์ และ ช่วงปิดภาคฤดูร้อน มีนักท่องเที่ยวค่อนข้างสม่ำเสมอ

อันดับรองลงมา คือ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภททัศนอาจร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมืองเพชรบุรีตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯและชะอำ อีกทั้งยังเป็นเส้นทางผ่านไปยังภาคใต้อีกด้วย สำหรับร้านขายขนมเชิงเขาวังประมาณว่ามีผู้มาแวะซื้อของถึงปีละ 1,047,472 คน³ (ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางผ่าน)

ในส่วนแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานนั้น ได้รับความนิยมน้อยกว่าทุกแหล่งที่มีการเก็บสถิติ สาเหตุเนื่องจากความไม่สะดวกในการเข้าถึง อยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และยังไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

จากการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งให้เห็นว่า หาดชะอำซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเล นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้สูง เนื่องจากความได้เปรียบทางสภาพธรรมชาติ ความพร้อมของการบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการเข้าถึง

1.3 ฤดูกาลท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยวได้ดังนี้

³สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : 2530), หน้า (3-67).

ตาราง 4.16 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ปี 2534 - 2536

แหล่งท่องเที่ยว	ปี 2534		ปี 2535		ปี 2536	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เมืองเพชรบุรี						
- นักท่องเที่ยวชาวไทย	384,331	32.70	308,098	28.40	414,649	31.00
- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	28,764	2.60	23,573	2.00	26,829	2.00
รวม	383,096	35.20	331,689	28.40	440,678	33.00
2. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน						
- นักท่องเที่ยวชาวไทย	80,362	5.40	68,994	5.10	78,606	5.90
- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	8,432	0.80	5,137	0.40	11,686	0.80
รวม	88,794	6.00	64,131	5.60	90,191	6.70
3. ไร่ขี						
- นักท่องเที่ยวชาวไทย	548,273	49.20	713,775	61.10	894,261	61.90
- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	107,178	9.80	69,560	5.00	112,573	8.40
รวม	655,451	59.80	773,326	66.10	906,824	60.30
รวมทั้งหมด	1,116,320	100.00	1,169,126	100.00	1,337,693	100.00

ที่มา : 1 ที่ทำการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครที่ 1

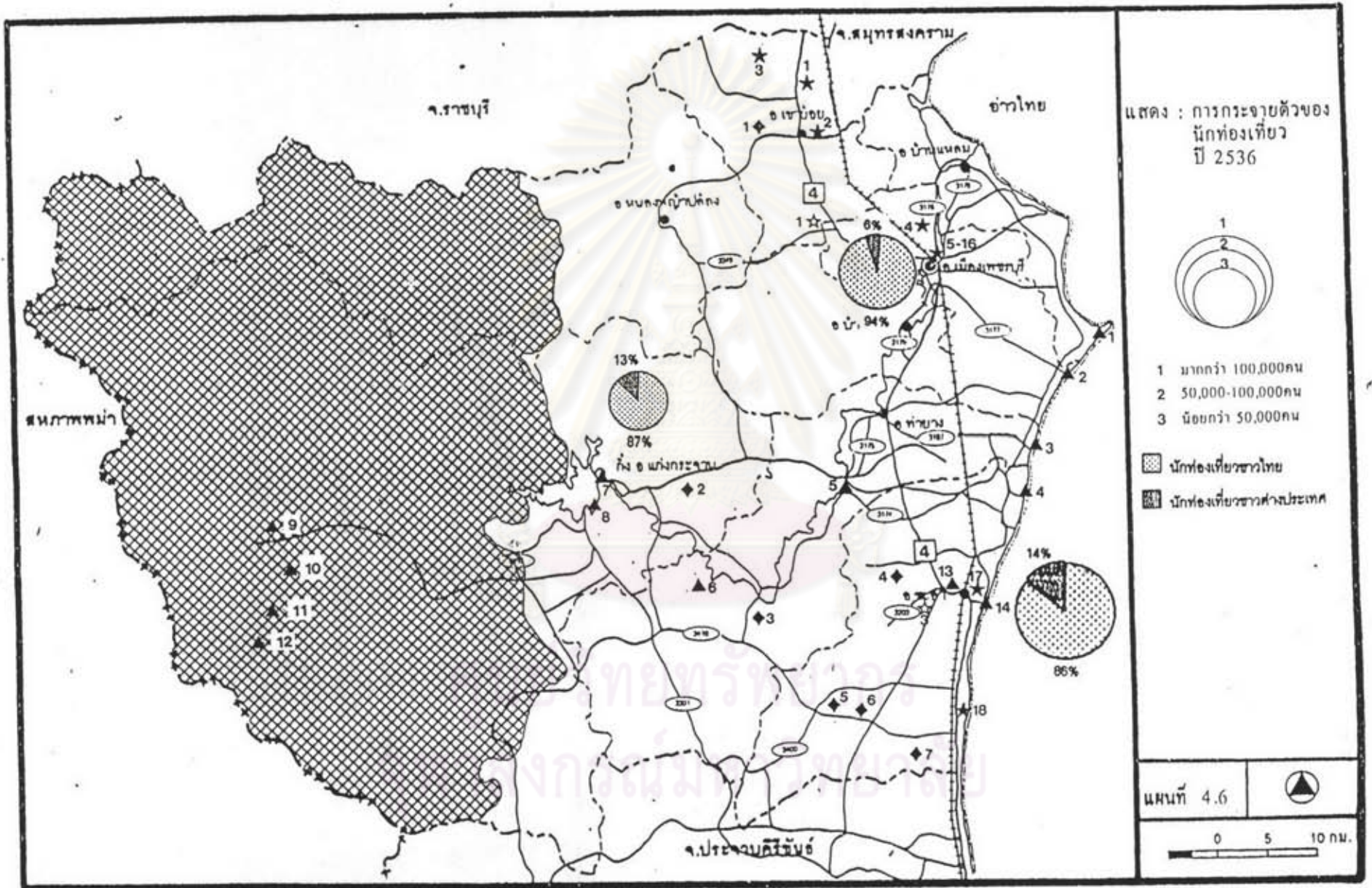
2 อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

3 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : (1) นักท่องเที่ยวแต่ละคนท่องเที่ยวมากกว่า 1 แห่ง

(2) เมืองเพชรบุรี ประมาณการโดยมีสมมุติฐาน คือ นักท่องเที่ยวเช่าวัง

เป็นนักท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรีทั้งหมด

1.3.1 นักท่องเที่ยวไทย เนื่องจากเวลาการพักผ่อนของชาวไทย ไม่มีกำหนดแน่นอนขึ้นอยู่กับกลุ่มอาชีพและวันว่างจากการทำงานปกติ แต่โดยทั่วไปแล้วช่วงเวลาที่ชาวไทยส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวจะเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะช่วงวันหยุดซึ่งมากกว่า 2 วันขึ้นไป ส่วนวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยกว่ามาก

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโรงแรมของจังหวัดเพชรบุรี ในปี 2533-2536 แสดงให้เห็นว่า ฤดูกาลท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ เดือนเมษายนและพฤษภาคม ซึ่งตรงกับช่วงปิดภาคเรียน และช่วงเดือนธันวาคมติดต่อกันถึงเทศกาลปีใหม่ ส่วนช่วงเดือนที่มีนักท่องเที่ยวน้อย คือ ช่วงเริ่มเปิดภาคเรียนในเดือนมิถุนายนและพฤศจิกายน และช่วงก่อนเปิดภาคเรียนในเดือนกันยายนและมีนาคม (ตารางที่ 4.16)

1.3.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นช่วงเวลาการพักผ่อนค่อนข้างแน่นอน ไม่เจาะจงว่าจะเป็นช่วงวันธรรมดาหรือวันหยุด จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในบางปีอาจเลยไปถึงเดือนเมษายน ซึ่งช่วงนี้ตรงกับช่วงหยุดเทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ และช่วงฤดูหนาวของประเทศทางยุโรปและอเมริกา แต่ประเทศไทยเป็นช่วงที่อากาศกำลังสบาย นักท่องเที่ยวจึงนิยมมาในช่วงนี้

ตาราง 4.16 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2533 - 2536

เดือน	ปี 2533				ปี 2535				ปี 2536			
	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ
มกราคม	24,786	8.16	17,142	15.02	22,788	8.10	7,390	13.58	26,175	8.99	4,480	6.08
กุมภาพันธ์	21,674	7.14	13,016	11.40	19,708	7.00	9,101	16.73	23,303	8.00	4,870	6.61
มีนาคม	19,537	6.44	8,422	7.38	22,305	7.93	7,010	12.89	25,357	8.71	5,334	7.24
เมษายน	33,812	11.14	8,470	7.42	27,812	9.88	4,806	8.83	30,147	10.35	6,675	9.06
พฤษภาคม	25,786	8.49	5,893	5.16	29,698	10.55	2,926	5.38	24,441	8.39	7,308	9.92
มิถุนายน	22,729	7.49	4,688	4.11	17,873	6.35	1,790	3.29	18,524	6.36	4,759	6.46
กรกฎาคม	27,506	9.06	8,574	7.51	25,196	8.95	3,061	5.63	21,358	7.33	6,085	8.26
สิงหาคม	27,365	9.01	8,790	7.70	23,530	8.36	3,841	7.06	24,571	8.44	7,470	10.14
กันยายน	19,002	6.26	4,115	3.61	23,582	8.38	1,858	3.42	20,926	7.18	6,152	8.35
ตุลาคม	25,836	8.51	8,425	7.38	27,222	9.67	2,636	4.85	25,612	8.79	7,743	10.51
พฤศจิกายน	23,546	7.76	9,811	8.60	18,545	6.59	4,102	7.54	22,177	7.61	6,653	9.03
ธันวาคม	32,008	10.54	16,795	14.71	22,180	8.24	5,883	10.81	28,670	9.84	6,145	8.34
รวม	303,587	100.00	114,141	100.00	281,439	100.00	54,404	100.00	291,261	100.00	73,674	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. การคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยว

2.1 แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดเพชรบุรีในช่วงปี 2531-2535 พบว่า มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยได้ศึกษาไว้ พบว่ามีอัตราใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ในช่วงปี 2530-2534 อัตราเพิ่มเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับร้อยละ 4 ต่อปี และอัตราเพิ่มนี้จะเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยที่ลดลง โดยกำหนดให้ลดลงร้อยละ 0.5 ในทุก 5 ปี เพราะแหล่งท่องเที่ยวใดก็ตามที่เปิดใหม่ ช่วงแรกอัตราการเพิ่มจะสูงขึ้น และพอถึงจุด ๆ หนึ่งการเพิ่มจะมีอัตราเฉลี่ยที่ลดลง

ฉะนั้นการศึกษาคาดการณ์แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเพชรบุรี จึงปรับใช้อัตราเพิ่มที่ วท. ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

ปี 2536 - 2540 อัตราเพิ่มเท่ากับร้อยละ 3.5 ต่อปี

ปี 2541 - 2545 อัตราเพิ่มเท่ากับร้อยละ 3 ต่อปี

ปี 2546 - 2550 อัตราเพิ่มเท่ากับร้อยละ 2.5 ต่อปี

ผลการคาดการณ์คาดว่าในปี 2540 จะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 796,669 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวพักแรม 434,547 คน นักทัศนาจร 362,122 คน คิดรวมเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 3,195 คน/วัน และในปี 2550 จะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 1,044,981 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวพักแรม 569,957 คน และนักทัศนาจร 474,964 คน คิดรวมเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 4,190 คน/วัน (ตารางที่ 4.17)

2.2 แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จากแนวโน้มการเติบโตของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศระดับประเทศในช่วงปี 2530-2534 พบว่า มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดเพชรบุรีในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่า มีอัตราใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 10 ต่อปี) ฉะนั้นในการคาดการณ์แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดเพชรบุรี จึงพิจารณาตามแนวโน้มการเติบโตระดับประเทศ และได้กำหนดให้อัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ร้อยละ 0.5 ในทุก 5 ปี (ลักษณะเดียวกับ

ตารางที่ 4.17 การคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2537 - 2560

ปี	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ทัศนาจร	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	อัตรา การเพิ่ม	เฉลี่ย/วัน
2536	394,191	300,060	694,251	-	2,518
2537	391,938	326,612	718,550	3.5	2,881
2538	405,654	338,045	743,699	3.5	2,982
2539	419,852	349,876	769,728	3.5	3,087
2540	434,547	362,122	796,669	3.5	3,195
2541	447,583	372,986	820,569	3	3,290
2542	461,011	384,175	845,186	3	3,389
2543	474,841	395,701	870,542	3	3,491
2544	489,086	407,572	896,658	3	3,596
2545	503,759	419,799	923,558	3	3,703
2546	516,353	430,294	946,647	2.5	3,796
2547	529,262	441,051	970,313	2.5	3,891
2548	542,493	452,078	994,571	2.5	3,988
2549	556,055	463,380	1,019,435	2.5	4,088
2550	569,957	474,964	1,044,921	2.5	4,190

ที่มา : จากทศคำนวณ

หมายเหตุ : ใช้วิธีการเพิ่มของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

สัดส่วนนักท่องเที่ยวพักแรม : นักทัศนาจร = 1.2 : 1 (เฉลี่ยจาก ปี 2531 - 2536)

นักท่องเที่ยวเฉลี่ย : วัน = (นักท่องเที่ยวพักแรม × วันพักเฉลี่ย) + นักทัศนาจร / 365

วันพักเฉลี่ย = 1.85 วัน (เฉลี่ยจากปี 2531 - 2536)

ตารางที่ 4.18 การคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2537 - 2560

ปี	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ทัศนาจร	นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ	อัตรา การเพิ่ม	เฉลี่ย/วัน
2536	73,675	38,898	112,573	-	1,013
2537	111,583	11,684	123,267	9.50	1,224
2538	122,184	12,794	134,978	9.50	1,340
2539	133,791	14,010	147,801	9.50	1,468
2540	145,833	15,270	161,103	9.00	1,600
2541	158,957	16,645	175,602	9.00	1,744
2542	173,263	18,143	191,406	9.00	1,901
2543	188,857	19,776	208,633	9.00	2,072
2544	205,855	21,555	227,410	9.00	2,259
2545	223,352	23,388	246,740	8.50	2,450
2546	242,336	25,376	267,712	8.50	2,659
2547	262,935	27,533	290,468	8.50	2,885
2548	285,611	29,907	315,518	8.50	3,134
2549	309,534	32,412	341,946	8.50	3,396
2550	334,297	35,005	369,302	8.00	3,668

ที่มา : จากทศคำนวณ

หมายเหตุ : เป็นอัตราการเพิ่มจากงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ในระบอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ปี 2530 - 2534

สัดส่วนนักท่องเที่ยวพักแรม : นักทัศนาจร = 9.55 : 1 (เฉลี่ยจาก ปี 2531 - 2536)

นักท่องเที่ยวเฉลี่ย : วัน = (นักท่องเที่ยวพักแรม × วันพักเฉลี่ย) + นักทัศนาจร / 365

วันพักเฉลี่ย = 3.9 วัน (เฉลี่ยจากปี 2531 - 2536)

อัตราเพิ่มที่ลดลงของนักท่องเที่ยวชาวไทย) ดังนั้นการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศจะมีอัตราการเพิ่มดังนี้

ปี 2535 - 2539 อัตราเพิ่มร้อยละ 9.5 ต่อปี

ปี 2540 - 2544 อัตราเพิ่มร้อยละ 9.0 ต่อปี

ปี 2545 - 2549 อัตราเพิ่มร้อยละ 8.5 ต่อปี

ผลการคาดการณ์ในปี 2540 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประมาณ 161,163 คน เป็นนักท่องเที่ยวพักรวม 158,957 คน และนักท่องเที่ยว 15,270 คน คิดรวมเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 1,600 คน/วัน และในปี 2550 จะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 369,302 คน เป็นนักท่องเที่ยวพักรวม 334,297 คน นักทัศนาจร 35,005 คน คิดรวมเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 3,668 คน/วัน (ตารางที่ 4.18)

เมื่อนำผลการคาดประมาณนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมารวมกันเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดของเพชรบุรี คาดว่า ในปี 2540 และปี 2550 จะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 957,772 คน และ 1,414,223 คน ตามลำดับ ถ้าหากไม่เกิดเหตุการณ์ภายนอกมากระทบ (ตารางที่ 4.19)

3. การคาดการณ์จำนวนห้องพัก

จากจำนวนนักท่องเที่ยวพักรวมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ความต้องการห้องพักมีปริมาณสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว ในการศึกษาครั้งนี้ได้คาดประมาณความต้องการห้องพักที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการรองรับการเจริญเติบโตของนักท่องเที่ยวพักรวมในจังหวัดเพชรบุรีว่ามีพอเพียงหรือไม่ และเพื่อการเตรียมพร้อมให้อยู่ในสภาวะสมดุลระหว่างจำนวนห้องพักและจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ให้เกิดการขาดแคลนหรือมีมากจนเกิดการแข่งขันกันสูงเกินไปจนเกิดผลเสียแก่ผู้ประกอบการ หรือมีมากจนเกินความสามารถในการรองรับได้ของสภาพแวดล้อม

ในการคาดการณ์หาจำนวนห้องพักเฉลี่ยต่อวันนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{จำนวนห้องพักที่ต้องการ} = \frac{ax + by}{c}$$

ตารางที่ 4.19 การคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2537 - 2660

ปี	นักท่องเที่ยวชาวไทย			นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ			นักท่องเที่ยวรวม	อัตรา การเพิ่ม
	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ทัศนาจร	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว พักแรม	นักท่องเที่ยว ทัศนาจร	นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ		
2536	394,191	300,060	694,251	73,675	38,398	112,573	306,824	4.4
2537	391,938	326,612	718,550	111,583	11,684	123,267	841,817	
2538	406,654	338,045	743,699	122,184	12,794	134,978	878,677	
2539	419,852	349,876	769,728	133,791	14,010	147,801	917,529	
2540	434,547	362,122	796,669	146,833	15,270	161,103	957,772	
2541	447,583	372,986	820,569	158,957	16,645	175,602	996,171	4.1
2542	461,011	384,175	845,186	173,263	18,143	191,406	1,036,592	
2543	474,841	395,701	870,542	188,857	19,776	208,633	1,079,175	
2544	489,086	407,572	896,658	206,855	21,555	227,410	1,124,068	
2545	503,759	419,799	923,558	223,352	23,388	246,740	1,170,299	
2546	516,353	430,294	946,647	242,336	25,376	267,712	1,214,359	3.9
2547	529,262	441,051	970,313	262,935	27,533	290,468	1,260,781	
2548	542,493	452,078	994,571	285,611	29,907	315,518	1,310,089	
2549	556,055	463,380	1,019,435	309,534	32,412	341,946	1,361,381	
2550	569,957	474,964	1,044,921	334,297	35,005	369,302	1,414,223	

ที่มา จากตารางที่ ๓๒๖

ตารางที่ 4.20 การคาดประมาณจำนวนห้องพัก

ปี	นักท่องเที่ยวพักแรม		จำนวนห้องพัก (เฉลี่ย/วัน)
	ไทย	ชาวต่างประเทศ	
2536	394,191	73,675	1,263
2537	391,938	111,583	1,548
2538	406,654	122,184	1,637
2539	419,852	133,791	1,732
2540	434,547	146,833	1,831
2541	447,583	158,957	1,937
2542	461,011	173,263	2,040
2543	474,841	188,857	2,155
2544	489,086	206,855	2,279
2545	503,759	223,352	2,407
2546	516,353	242,336	2,537
2547	529,262	262,935	2,677
2548	542,493	285,611	2,826
2549	556,055	309,534	2,985
2550	569,957	334,297	3,150

ที่มา จากการคำนวณ

หมายเหตุ : วันพักเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวไทย = 1.85 วัน (เฉลี่ยจากปี 2531 - 2535)

วันพักเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ = 3.93 วัน (เฉลี่ยจากปี 2531 - 2536)

- โดย X = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในปีที่ต้องการคำนวณ
 a = วันพักเฉลี่ย (ในปีเดียวกัน)
 y = จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในปีที่ต้องการคำนวณ
 b = วันพักเฉลี่ยในปีเดียวกัน
 c = จำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง

สำหรับจำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ใช้สูตรการคำนวณดังนี้
 จำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง = $\frac{\text{จำนวนนักท่องเที่ยวพักแรม} \times \text{วันพักเฉลี่ย}}{\text{จำนวนห้องพัก} \times \text{อัตราการเข้าพัก} \times 365 \text{ วัน}}$

ในการคาดการณ์ครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลปี 2536 เป็นปีฐาน ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวพักแรม = 467,866 คน วันพักเฉลี่ย = 2.02 วัน จำนวนห้องพัก = 3,590 ห้อง อัตราการเข้าพัก = 0.35 ดังนั้นจำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง = 2.06 คน และในการคาดการณ์หาจำนวนห้องพักที่ต้องการเฉลี่ยต่อวัน ได้กำหนดให้วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นค่าคงที่ที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ยในช่วงปี 2531-2536 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.85 และ 3.93 วัน ตามลำดับ ผลการคาดการณ์ดังแสดงในตารางที่ 4.20 พบว่า ในปี 2540 จังหวัดเพชรบุรีมีความต้องการห้องพักรองรับนักท่องเที่ยวเฉลี่ยวันละ 1,831 ห้อง และเมื่อสิ้นสุดปีพยากรณ์ในปี 2550 มีความต้องการพักเฉลี่ยวันละ 3,150 ห้อง ซึ่งในปัจจุบันมีห้องพักถึง 3,590 ห้อง จะเห็นได้ว่าจำนวนห้องพักมีเพียงพอไปอีกกว่า 15 ปีข้างหน้า และนอกเหนือจากที่พักประเภทโรงแรม บังกาโล และรีสอร์ทแล้ว ยังมีที่พักส่วนตัวประเภทคอนโดมิเนียม และบ้านจัดสรรอีกเป็นจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่าบริการด้านที่พักในปัจจุบันมีความสามารถที่จะรองรับการเจริญเติบโตของนักท่องเที่ยวได้ในระยะยาว แต่ถ้าพิจารณาในปัจจุบันจะเห็นว่าปริมาณห้องพักมีมากเกินไปเกินความต้องการเป็นจำนวนมาก

4. ลักษณะและรูปแบบของนักท่องเที่ยว

การศึกษาข้อมูลด้านนี้ ส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำปี 2536 อีกส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น ชายหาดชะอำ เขาวิ้ง แก่งกระเจาน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะของนักท่องเที่ยว

4.1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 59.53) รองลงมาคือ ภาคกลาง (ร้อยละ 31.35) ส่วนภาคอื่น ๆ มีน้อยมาก สัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 5 สาเหตุเพราะอยู่ห่างไกล ร้อยละ 55.08 ของนักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย อีกร้อยละ 44.92 เป็นเพศหญิง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 44.61 มีอายุอยู่ในช่วง 25-34 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 15-24 ปี (ร้อยละ 34.12) ซึ่งให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวในวัยทำงานและวัยเรียน ซึ่งชอบพักผ่อนโดยการท่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทประมาณร้อยละ 34.30 อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 19.43 นักศึกษา ร้อยละ 19.23 นอกนั้นประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย และอื่น ๆ (แม่บ้าน, เกษตรกร และอื่น ๆ) ร้อยละ 13.86 และ 13.27 ตามลำดับ

4.1.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เดินทางมาจากทวีปยุโรปถึงร้อยละ 60.06 โดยมาจากเยอรมันมากที่สุด รองลงมา คือ อังกฤษ และสวีเดน อันดับ 2 มาจากทวีปเอเชียร้อยละ 31.41 โดยมาจากญี่ปุ่นมากที่สุด รองลงมาคือฮ่องกง ส่วนทวีปอื่น ๆ มีน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 5 นักท่องเที่ยวโดยมากเป็นเพศชายร้อยละ 62.56 เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 37.44 มีอายุอยู่ในช่วง 25-34 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 44.56) รองลงมาคือวัย 15-24 ปี (ร้อยละ 31.10) เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัท (ร้อยละ 37.58) รองลงมาได้แก่ แม่บ้าน และอื่น ๆ (ร้อยละ 22.55) นอกนั้นทำธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย นักศึกษา และข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 21.99, 11.43 และ 6.45 ตามลำดับ

4.2 รูปแบบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเป็นกลุ่ม โดยมากับครอบครัว มากับเพื่อน และกลุ่มทัวร์ เมื่อแยกพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนและครอบครัว (ร้อยละ 40 ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ) ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางมากับครอบครัว (ร้อยละ 50 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย)

สำหรับพาหนะที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.3) ั้บรถไปเอง รองลงมาใช้บริการรถโดยสารประจำทางและรถไฟ ประมาณร้อยละ

ตารางที่ 4.21 แสดงลักษณะนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี 2538

หน่วย : คน

ลักษณะนักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
จีนใหญ่	100	100
ทอม / สมบัติ	69.53	4.96
ภาคกลาง / ยุโรป	31.36	60.06
ภาคตะวันออก / ออสเตรเลีย	2.76	33.57
ภาคเหนือ / เอเชีย	2.03	31.41
ภาคใต้	3.77	
เพศ	100	100
ชาย	66.08	62.56
หญิง	44.92	37.44
อายุ (ปี)	100	100
ต่ำกว่า 15	1.99	0.00
15 - 24	34.12	36.10
25 - 34	44.61	44.56
35 - 44	14.52	12.24
45 - 54	4.56	5.69
55 - 64	0.90	1.19
มากกว่า 64	0.00	0.22
อาชีพ	100	100
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ	19.43	6.46
นักศึกษา	19.23	11.43
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	13.86	21.99
พนักงาน / ลูกจ้างบริษัท	34.30	37.88
แม่บ้านและอื่นๆ	13.27	22.56

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.22 รูปแบบการท่องเที่ยว

รายละเอียด	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
รูปแบบการเดินทาง	100	100
คนเดียว	4	-
กลุ่มเพื่อน	6	40
ครอบครัว	50	40
กลุ่มทัวร์	-	20
พาครอบครัวเดินทาง	100	100
รถโดยสาร	11.22	8.64
รถโดยสารประจำทาง	23.97	30.17
รถนำเที่ยว	6.20	25.24
รับรถไปส่ง	68.30	25.96
อื่นๆ	0.21	0

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

23.97 และร้อยละ 11.22 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยมาก (ร้อยละ 35.24) เดินทางมาด้วยรถนำเที่ยว รองลงมาคือรถโดยสารประจำทาง ขั้บรถมาเอง และรถไฟ คิดเป็นร้อยละ 30.17, 25.95 และ 8.64 ตามลำดับ

วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวรวมประมาณ 2.02 วัน หากแยกพิจารณาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวันพักเฉลี่ยสั้นมากเพียง 1.57 วัน ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีถึง 4.49 วัน แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในรอบปีพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.88 ครั้ง/ปี ซึ่งมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีเพียง 1.32 ครั้ง/ปี จำนวนครั้งน้อยกว่าส่งผลให้วันพักผ่อนอ่อนน่านกว่าก็เป็นได้

ในส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้จ่ายเงินเฉลี่ย 817.15 บาท/คน/วัน โดยจ่ายเป็นค่าอาหารและค่าที่พักสูงสุด (ร้อยละ 30.16 และ 22.07) รองลงมาได้แก่ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าสินค้าของที่ระลึก ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด ค่าใช้จ่ายบันเทิง และค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 11.62, 11.57, 10.07, 8.13 และ 6.16 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้จ่ายเงินเฉลี่ย 1,788.10 บาท/คน/คน โดยจ่ายเป็นค่าอาหารและค่าที่พักสูงสุด (ร้อยละ 35.14 และ 25.19) รองลงมาได้แก่ ค่าสินค้าของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายบันเทิง ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด และค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 12.99, 8.94, 7.47, 6.16 และ 4.11 ตามลำดับ จากตัวเลขค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวสามารถประมาณเป็นเงินหมุนเวียนที่เกิดจากการท่องเที่ยว ปี 2536 (รอบแรก) ได้ถึง 1,514.38 ล้านบาท เป็นรายได้จากชาวไทย 800.31 ล้านบาท และชาวต่างประเทศ 741.35 ล้านบาท (ตารางที่ 4.23 และ 4.25)

4.3 กิจกรรมของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมพื้นฐาน คือ นั่งเล่นพักผ่อนชายหาด ว่ายน้ำ และนอนพัก คิดเป็นร้อยละ 75.43, 68.42 และ 48.36 ตามลำดับ นอกนั้นเป็นกิจกรรมทั่ว ๆ ไป เช่น อ่านหนังสือ ชื้อของฝาก และแวะเที่ยวชมโบราณสถาน ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นก็มีกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงนิยมอาบแดด และสนใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่นมากกว่าชาวไทย จากการสอบถามพบว่า นักท่องเที่ยวหาดชะอำบริเวณถนนร่วมจิตต์

ตารางที่ 4.23 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมชมเยือนอำเภอระงำ จังหวัดเพชรบุรี ปี 2536

หน่วย : บาท/คน/วัน

ประเภทการใช้จ่าย	นักท่องเที่ยว			นักท่องเที่ยว			ผู้เยี่ยมชม		
	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
1 ค่าที่พัก	317.51	888.33	375.90	0	0	0	180.30	450.48	217.96
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	271.16	676.49	334.99	214.07	636.92	261.12	246.49	628.26	296.76
3 ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	65.41	79.42	67.61	34.71	82.46	37.85	52.14	73.66	56.12
4 ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	79.09	108.11	83.66	86.53	113.80	89.67	42.30	110.10	86.19
5 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	93.43	198.67	109.89	96.02	296.31	119.00	94.66	232.34	113.77
6 ค่าใช้จ่ายบันเทิง	82.04	180.26	94.36	46.94	82.76	60.17	66.44	133.47	76.79
7 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	103.62	189.20	117.10	83.61	104.36	86.90	54.63	168.89	103.90
รวม	1,021.26	2,100.37	1,183.81	560.78	1,196.70	633.75	817.15	1,788.10	952.57

ตารางที่ 4.24 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมชมเยือนอำเภอระงำ จังหวัดเพชรบุรี ปี 2536

หน่วย : %

ประเภทการใช้จ่าย	นักท่องเที่ยว			นักท่องเที่ยว			ผู้เยี่ยมชม		
	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
1 ค่าที่พัก	31.37	32.77	31.76	0	0	0	22.07	25.19	22.88
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	26.79	32.21	28.30	38.18	44.95	39.62	30.16	36.14	31.47
3 ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	6.46	3.78	6.71	6.19	6.22	6.98	6.38	4.11	6.79
4 ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	7.81	6.15	7.07	15.43	9.62	14.16	10.07	6.16	9.06
5 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	9.23	9.46	9.29	17.12	24.76	18.78	11.57	12.99	11.94
6 ค่าใช้จ่ายบันเทิง	8.10	7.63	7.97	8.19	6.92	7.92	8.13	7.47	7.86
7 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	10.24	9.00	9.90	14.89	8.72	13.66	11.62	9.94	10.92
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

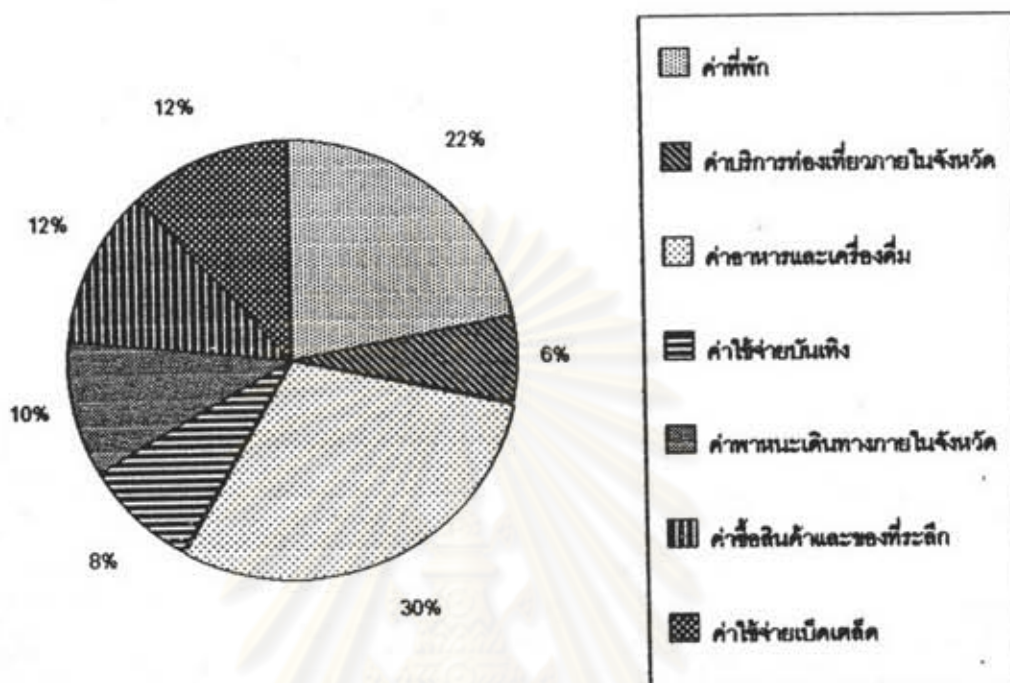
ตารางที่ 4.25 จำนวนเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดเพชรบุรี ปี 2536

รายละเอียด	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
จำนวนนักท่องเที่ยว		
ทัศนจาร	300,090	38,899
พักแรม	394,151	73,675
ค่าใช้จ่าย (บาท /คน /วัน)		
ทัศนจาร	550.78	1,167
พักแรม	1,021.26	2,100.37
จำนวนวันพักเฉลี่ย		
ทัศนจาร	1	1
พักแรม	1.57	4.49
จำนวนวันหมุนเวียน (ด้านบาท)		
ทัศนจาร	168.27	46.66
พักแรม	632.04	994.8
รวม	800.31	741.35

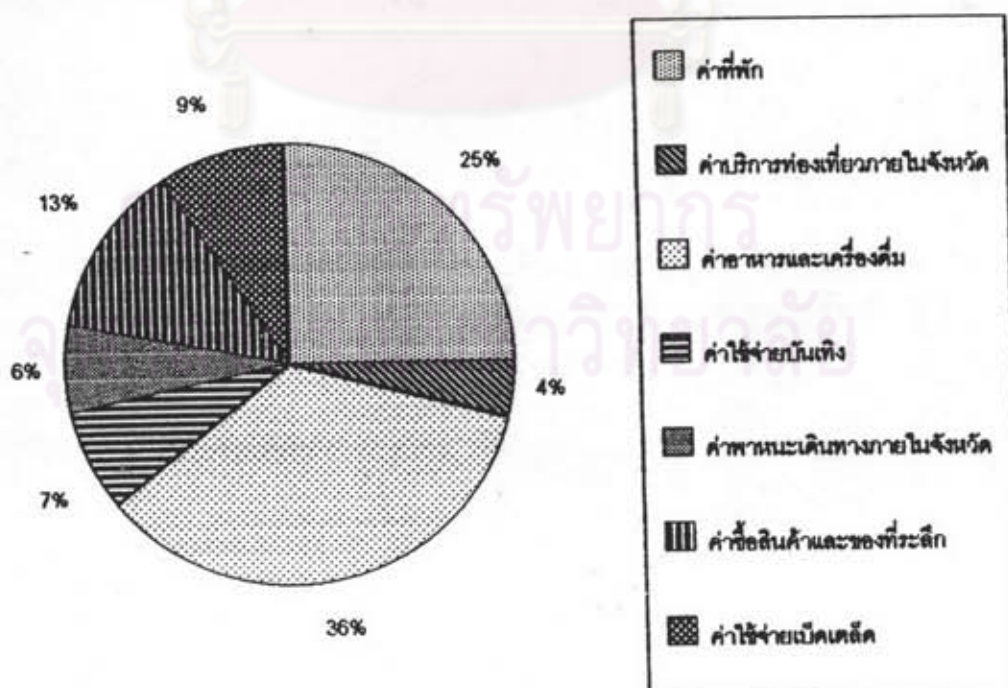
ที่มา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : จำนวนเงินหมุนเวียน = จำนวนนักท่องเที่ยว * ค่าใช้จ่าย * วันพักเฉลี่ย

แผนภูมิ 4.9 แสดงสัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวไทย ปี 2538

แผนภูมิ 4.10 แสดงสัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ปี 2538

จะมีกิจกรรมนั่งเล่นชายหาดเสิร์ฟกับว่ายนํ้าตลอดช่วงบ่าย-เย็น ส่วนช่วงเช้าจะนอนเล่นที่ห้องพัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่พักตามโรงแรมชั้นหนึ่งบริเวณหาดชะอำตอนล่างนั้น ช่วงกลางวันจะอาบแดดหรือเล่นนํ้าที่สระว่ายนํ้า สลับกับนอนพัก ช่วงเย็นเดินเล่นชายหาดหรือไปเที่ยวหัวหิน มีบางส่วนที่มาเพื่อเล่นกอล์ฟ กิจกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะค่อนข้างสงบ และใช้เวลานาน

5 ทัศนคติของนักท่องเที่ยว

5.1 ทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมและการพักผ่อน (ตารางที่ 4.26)

ในด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมและการพักผ่อนนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพทิวทัศน์ (ร้อยละ 68) ความสะอาดสบายของที่พัก (ร้อยละ 58) และความสงบ (ร้อยละ 52) ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจต่อสภาพทิวทัศน์และความสงบเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 66.6 และ 55.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย (ร้อยละ 94) และชาวต่างประเทศ (ร้อยละ 100) ยังต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวในเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบสงบ ไม่พลุกพล่าน เหมาะสำหรับการพักผ่อนของครอบครัว

เมื่อสอบถามถึงรูปแบบของที่พักที่ต้องการ พบว่า ร้อยละ 39.6 ต้องการแบบรีสอร์ทหรือบังกาโล่ ปลูกท่ามกลางธรรมชาติ มีหาดส่วนตัว และสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นเดียวกับโรงแรมชั้นหนึ่ง เช่น สระว่ายนํ้า สโมสร ฯลฯ ร้อยละ 24.4 ต้องการเพียงบังกาโล่ใกล้ชายหาด ไม่จำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกินจำเป็น ร้อยละ 22.6 ต้องการโรงแรมชั้นหนึ่งหรือคอนโดมิเนียม ร้อยละ 13.3 พิจารณาที่ราคาค่าที่พัก ไม่ระบุประเภท

ในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เช่น การเกิดอาคารชุดพักตากอากาศ หรือโรงแรมชั้นหนึ่งขึ้นตามริมชายหาดนั้น จากการสอบถามนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) คิดว่าไม่ควรจะมี โดยให้เหตุผลว่าก่อให้เกิดผลเสีย เช่น ทำลายทัศนียภาพ ปล่อยของเสียลงทะเล แต่ก็ทราบถึงผลดี อาทิ เป็นความเจริญทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการก่อสร้างพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดและทำให้ที่พักพอเพียง เพราะฉะนั้นถ้ามีความจำเป็นต้องมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 4.26 หัตถ์คตของนักท่องเทียวที่มีต่อสภาพแวดล้อมและการพักผ่อน

หน่วย : ร้อยละ

รายละเอียด	นักท่องเทียวชาวไทย		นักท่องเทียวชาวต่างประเทศ	
	มาก	น้อย	มาก	น้อย
สภาพทิวทัศน์	68	32	66.6	33.4
โบราณสถานศิลปวัฒนธรรม	14	86	22.2	77.8
สินค้าพื้นเมืองของที่ระลึก	16	84	22.2	77.8
ความสะดวกสบายของที่พัก	58	42	33.3	66.7
อาหาร	25	74	44.4	55.6
ความสะอาด	32	68	3.3	66.7
ความสงบ	52	48	55.6	44.4
ค่าใช้จ่ายต่ำ	24	76	22.2	77.8
อธยายคัยของคนท้องถิ่น	8	92	22.2	77.8
อื่นๆ	10	90	-	-
ไม่ประทับใจสิ่งใดเลย	6	94	11.1	88.9
การพึงพอใจรูปแบบการท่องเที่ยว	100		100	
คึกคัก มีสถานที่บันเทิงและ สิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมเหมือนพัทยา	4			
ค่อนข้างสงบ มีสิ่งอำนวยความสะดวก เท่าที่จำเป็น	96		100	
การพึงพอใจรูปแบบที่พัก	100		100	
โรงแรม ,คอนโดมิเนียม	22.6		100	
รีสอร์ท ระดับหนึ่ง	39.6			
บังกาโล	24.5			
พิจารณาตามราคาที่เหมาะสม	13.3			
ความคิดเห็นต่ออาคารสูงชายทะเล	100			
ไม่ควรมี	20			
มีได้แต่ต้องควบคุม	80			

ที่มา : จากแบบสอบถาม

5.2 ทัศนคติต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง (ตารางที่ 4.27)

ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็น ว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุด คือ เรื่องการรักษาความปลอดภัย (ร้อยละ 71.5) รองลงมา คือ เรื่องการบริการประปา (ร้อยละ 70.8) เรื่องการบริการอาหาร/เครื่องดื่ม (ร้อยละ 66.9) และเรื่องที่จอดรถหรือระบบการจราจร (ร้อยละ 66.2) สำหรับนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศมีความคิดเห็น ว่า เรื่องการบริการประปาควรปรับปรุงมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ เรื่องการบริการรถประจำทาง (ร้อยละ 87.1) เรื่องการรักษาความปลอดภัย (ร้อยละ 83.9) และเรื่องการบริการอาหาร/เครื่องดื่ม (ร้อยละ 80.6)

สำหรับด้านสภาพแวดล้อม ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่าง ประเทศมีความต้องการเหมือนกัน คือ ให้มีการปรับปรุงเรื่องการรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.3 และ 87.1 ตามลำดับ รองลงมาคือ เรื่องความ เป็นระเบียบของทางเท้าและลานจอดรถ และเรื่องความสะอาด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความห่วงใย ต่อการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยว โดยเสนอว่าไม่ควรมีอาคารขนาดใหญ่ใกล้ บริเวณชายหาด และแหล่งบันเทิงเรีงรมย์ต่าง ๆ เช่นเดียวกับพัทธา ควรรักษาบรรยากาศที่ สงบและธรรมชาติที่สวยงามไว้

บทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อจังหวัด

จากข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรีที่กล่าวในบทที่ 3 ประกอบกับ ข้อมูลทางด้านอุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยวในหัวข้อ 4.2 และ 4.3 สามารถชี้ให้เห็น ถึงบทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อจังหวัดเพชรบุรีในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านกายภาพ

1.1 กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนับเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณา เพราะ โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งที่สะท้อนความต้องการของนักท่องเที่ยว และสร้างความสะดวกสบายและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวได้

ตารางที่ 4.27 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งทีควรปรับปรุง

รายละเอียด	นักท่องเที่ยวชาวไทย			นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ		
	ปรับปรุง	เหมาะสม	ไม่เสนอความเห็น	ปรับปรุง	เหมาะสม	ไม่เสนอความเห็น
สิ่งอำนวยความสะดวก						
ที่พัก	16.2	33.1	50.7	38.7	54.8	6.5
อาหาร ,เครื่องดื่ม	66.9	5.4	27.7	80.6	16.1	3.3
ของที่ระลึก /สินค้าพื้นเมือง	43.8	5.4	50.8	58.1	12.9	29
ถนน	51.5	13.9	34.6	54.9	9.7	35.4
การจราจร (ที่จอดรถ ,ระบบจราจร)	66.2	1.5	32.3			
การบริการรถประจำทาง	3.1	0.8	66.1	87.1	12.9	-
การบริการขนส่งภายในพื้นที่	34.6	0.8	64.6	71	9.7	19.4
การบริการประปา	70.8	0.8	28.4	100	-	-
การบริการโทรศัพท์	34.6	-	46.9	22.6	3.2	74.2
การรักษาความปลอดภัย	71.5	0.8	27.7	83.9	16.1	-
สภาพแวดล้อม						
การอนุรักษ์ธรรมชาติ	72.3	-	27.7	87.1	-	12.9
ความสะอาด	47.9	52.1	-	14.3	85.7	-
คุณภาพน้ำทะเล	45.8	54.2	-	-	88.9	11.1
ความเป็นระเบียบของหาบเห่ ,แผงลอย	53.3	46.7	-	28.5	71.5	-

ที่มา : จากแบบสอบถาม

1.1.1 การคมนาคม จากการศึกษาพบว่าเพชรบุรีถูกกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับชาติ และเพื่อพัฒนาโครงข่ายให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยเฉพาะกรุงเทพฯ พัทยา กาญจนบุรี และสุราษฎร์ธานี จึงก่อให้เกิดการปรับปรุงด้านคมนาคมขึ้นหลายโครงการ เช่น โครงการปรับปรุงถนนเพชรเกษมขยายเป็น 4 ช่องทางจราจร จากช่วงอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี-จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการถนนเลียบเมืองเชื่อมระหว่างอำเภอชะอำกับอำเภอบางแพ และโครงการก่อสร้างถนนสายใหม่คลองโคน-ชะอำ เป็นถนนสายเลียบทะเล เพื่อเปิดพื้นที่ชายฝั่งให้ถึงกันได้หมด นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาการขนส่งทางทะเล โดยกำหนดให้มีการสร้างท่าจอดเรือและท่าเรือท่องเที่ยวที่บริเวณตำบลบึงเคียน อำเภอกำแพงแสน แต่เกิดการชะงักงัน เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จึงทำให้ยังไม่แล้วเสร็จ

1.1.2 ระบบประปา นอกเหนือจากด้านการคมนาคมแล้ว ยังมีโครงการพัฒนาระบบน้ำประปาในส่วนภูมิภาค โดยการก่อสร้างโรงกรองน้ำ สถานีจ่ายน้ำเพิ่ม และติดตั้งท่อส่งน้ำ รวมถึงปรับปรุงเครือข่ายส่งน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน

1.1.3 ระบบน้ำทิ้ง มีโครงการก่อสร้างระบบน้ำทิ้งและบำบัดน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลตำบลชะอำ

1.1.4 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย มีโครงการปรับปรุงขยะมูลฝอยและจัดทำสถานที่ทิ้งขยะแห่งใหม่ และพื้นที่สำหรับกลบฝังขยะ

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นโครงการที่มีการดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาอันจะเกิดจากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทางการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่นที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

1.2 กระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโตของชุมชนโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว

1.2.1 ด้านสิ่งก่อสร้าง เห็นได้จากสถานที่พักรม ร้านค้า ร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีการกระจายอยู่ตลอดแนวชายหาด บริเวณแก่งกระจาน และฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ ซึ่งมีการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่เริ่มมีการขยายตัวทางการท่องเที่ยว

1.2.2 ด้านประชากร จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ในช่วงปี 2529-2535 ประชากรในเขตอำเภอชะอำมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากกว่าทุกอำเภอ

โดยเฉพาะประชากรเมืองมีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงสุดถึงร้อยละ 2.72 ต่อปี (ตารางที่ 3.18 ในบทที่ 3) และมีสัดส่วนประชากรเมืองสูงสุด คือ ร้อยละ 70.29 ในขณะที่อำเภออื่น ๆ มีประชากรเมืองไม่ถึงร้อยละ 50 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการที่อำเภอชะอำมีกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวถึง 2 กลุ่ม จากทั้งหมด 4 กลุ่มที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัด โดยอยู่ในเขตเมือง 1 กลุ่ม คือ กลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเขตนอกเมือง 1 กลุ่ม คือ กลุ่มฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 เป็นแหล่งที่มาของรายได้ ในปัจจุบันนี้การท่องเที่ยวได้รับการยอมรับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประเทศหรือท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วที่สุดอย่างหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าจังหวัดต่าง ๆ กำลังค้นคว้าที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของคนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นคนไทยจากท้องถิ่นอื่น หรือนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้เข้าไปท่องเที่ยวในจังหวัดของตน ทั้งนี้เพราะเห็นประโยชน์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่าจะนำรายได้มาสู่ประชาชนในท้องถิ่นของตน

ในส่วนของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่ง เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี พ.ศ. 2534 แล้วพบว่า รายได้หลักคือสาขาการค้าส่ง-ค้าปลีก มีมูลค่าถึงร้อยละ 20.2 ของสาขาการผลิตทั้งหมด สาเหตุหนึ่งเนื่องจากการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยว โดยมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและผู้ทำงานด้านบริการ ซึ่งมีรายได้สูงขึ้น ทำให้มีกำลังซื้อสูง จึงเกิดการคล่องตัวทางการขาย และจากการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งประมาณว่าเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ๗ ราคาคงที่ปี 2531 พบว่าในปี 2534 เพชรบุรีมีรายได้จากการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 16.84 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในปี 2536 สามารถประมาณเงินหมุนเวียนที่เกิดจากการท่องเที่ยวในรอบแรกได้ถึง 1,514.38 ล้านบาท นับได้ว่า การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดเป็นจำนวนมากทีเดียว

2.2 กระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของการลงทุนและภาคบริการ

ความเติบโตของการท่องเที่ยว ทำให้ธุรกิจโรงแรม ที่ดินจัดสรร อาคารชุดพักอาศัย สนามกอล์ฟ ภัตตาคาร ร้านค้า การผลิตสินค้าพื้นเมือง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถตอบสนองแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง เห็นได้จากจำนวนโรงแรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากจำนวน 43 แห่งในปี 2528 เพิ่มเป็น 76 แห่งในปี 2535 อีกทั้งโครงการที่พักตากอากาศและที่ดินจัดสรร ทั้งส่วนตัวและเพื่อบริการที่เกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ประมาณ 25 โครงการ รวมถึงธุรกิจสนามกอล์ฟอีก 7 โครงการ โครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงการขยายตัวของการลงทุนที่สูงมาก อีกทั้งราคาที่ดินในจังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวและติดถนนมีราคาสูงมาก ถึงไร่ละกว่า 1-10 ล้านบาท จากเดิมที่มีราคาประมาณ 2.5 - 6 แสนบาท สามารถชี้ให้เห็นถึงความต้องการที่ดินเพื่อการลงทุนของนักลงทุนเป็นอย่างสูง

เมื่อพิจารณาถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจากปี 2529-2534 พบว่า ในสาขาธนาคาร-ธุรกิจสิ่งหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีอัตราการเจริญเติบโตสูงเป็นอันดับ 1 และ 2 ของจังหวัด คือ เฉลี่ยร้อยละ 23.54 และ 17.99 ตามลำดับ การขยายตัวของการลงทุนดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อสาขาการผลิตทั้งสอง และยังมีส่วนทำให้ธุรกิจด้านอื่น ๆ ขยายตัวเพิ่มไปด้วย

นอกจากนั้นการท่องเที่ยวยังเป็นปัจจัยเร่งให้สาขาบริการ และค้าส่ง-ค้าปลีกมีการเติบโตสูงขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถก่อให้เกิดอุปสงค์จากนอกพื้นที่เพิ่มขึ้นจากอุปสงค์เดิมที่เกิดเฉพาะประชากรในท้องถิ่น เห็นได้จากสาขาค้าส่ง-ปลีกและบริการ ที่นารายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 20.2) และอันดับ 4 (ร้อยละ 11.69) ตามลำดับ

2.3 ก่อให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ โดยลักษณะในตัวเอง

ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จะก่อให้เกิดการสร้างงานเป็นอย่างมาก และยังสามารถกระจายไปยังกำลังคนในลักษณะงานต่าง ๆ ตามแหล่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและนอกแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถแยกลักษณะงานเป็น

2 ลักษณะคือ

2.3.1 งานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ เป็นต้น ซึ่งงานเหล่านี้จำเป็นต้องใช้คนเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดรายได้ และการสร้างงานโดยตรงทางธุรกิจท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม พบว่า พนักงานทั่วไปมากกว่าร้อยละ 80 เป็นคนในพื้นที่ ในระดับบริหารนั้น ส่วนใหญ่มาจากที่อื่น

2.3.2 งานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยทางอ้อม เช่น งานทางด้าน การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบทางด้านอาหาร งานหัตถกรรมและทำขนมหวานและผู้ประกอบอาชีพด้านการก่อสร้าง เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว พบว่า งานด้านการเกษตร และงานหัตถกรรมทำขนมหวาน แรงงานทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ ส่วนงานกรรมกรก่อสร้างนั้นพบว่า แรงงานที่อยู่ในพื้นที่และที่มาจากบริเวณใกล้เคียง เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนใกล้เคียงกับแรงงานที่มาจากภาคอีสาน ซึ่งเป็นแรงงานที่ผู้รับเหมาก่อสร้างจัดหามา

เมื่อพิจารณาโครงสร้างแรงงานของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2534 พบว่ามีแรงงานนอกภาคเกษตร ถึงร้อยละ 39.34 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งเพิ่มจากปี 2523 ที่มีเพียงร้อยละ 33.2 ทั้งนี้แบ่งเป็นผู้ทำงานภาคเอกชนถึงร้อยละ 85.57 ของแรงงานนอกภาคเกษตร เพิ่มจากปี 2523 ที่มีเพียงร้อยละ 65.85 จากข้อมูลเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าแรงงานนอกภาคเกษตรโดยเฉพาะภาคเอกชนมีการขยายตัวที่สูงมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ทำให้ต้องการแรงงานมาใช้ในการบริการมากขึ้น ประกอบกับรายได้ที่ได้สม่ำเสมอและสูงกว่าภาคเกษตร ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น นอกจากนั้นอาชีพค้าขาย หาบเร่ แผงลอย ยังเป็นอาชีพที่คนในพื้นที่เลือกปฏิบัติ นอกเหนือจากการทำการเกษตรอีกด้วย

3. ด้านสังคม

3.1 ฐานะทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการขยายตัวทางการท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงานในภาคบริการ ส่งผลให้ประชากรในท้องถิ่นมีอาชีพเสริมหรือ

อาชีพร่อนนอกจากอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้เพิ่มขึ้น เห็นได้จากรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรของจังหวัดเพชรบุรีเพิ่มขึ้นจาก 18,382 บาท/คนในปี 2529 เป็น 33,084 บาท/คนในปี 2534 การที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นนี้ย่อมทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามไปด้วย กล่าวคือสามารถมีกำลังซื้อปัจจัย 4 ตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้

3.2 บทบาทของการท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนการดำเนินชีวิต ถ้าหากไม่มีการอนุรักษ์ บำรุงรักษา ปลอมให้เสื่อมโทรมหรือสูญหายไป ย่อมทำให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ หดเสื่อในการดึงดูดใจและหมดสภาพของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจึงมีส่วนกระตุ้นให้ชาวท้องถิ่นมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญที่จะอนุรักษ์สภาวะแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน และขนบประเพณี ประกอบกับกระตุ้นภาครัฐให้มีมาตรการป้องกันการทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยว และส่งเสริมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอีกด้วย เช่น งานประเพณีพระนครคีรีหรือการบูรณะโบราณสถานต่าง ๆ รวมถึงการรักษาสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติในทุกวิถี เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยว

จากข้อมูลสภาพพื้นฐานและสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี สามารถชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านกายภาพ

1.1 การขาดแคลนระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะน้ำประปาเนื่องจาก การให้บริการน้ำประปามีโครงข่ายอยู่เฉพาะในเขตชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่ หากอยู่นอกพื้นที่แล้วต้องอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเพชรบุรีนั้นมีทั้งที่อยู่ในเขตบริการและนอกเขตบริการ ประกอบกับการท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้แม้แต่แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตให้บริการน้ำประปายังต้องประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาในช่วงที่มียกท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่เป็นจำนวนมาก เพราะกำลังการผลิตและโครงข่าย

การให้บริการมีขีดจำกัด ยังต้องการการขยายตัวปรับปรุงและพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะการให้บริการน้ำประปาในเขตเทศบาลตำบลชะอำ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเพชรบุรี รายละเอียดดังตาราง 4.28

นอกจากน้ำประปาแล้ว ระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยยังมีปัญหาเช่นกัน เนื่องจากปริมาณขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวและประชากรในพื้นที่มีมาก จนกระทั่งไม่สามารถจัดเก็บได้เต็ม 100% จึงต้องมีการปรับปรุงเพิ่มกำลังคน อุปกรณ์ และจำนวนเที่ยวในการจัดเก็บ เพื่อให้เกิดความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว

ตาราง 4.28 ความต้องการใช้น้ำประปาของเทศบาลตำบลชะอำ ปี 2535

รายละเอียด	หน่วย	ร้อยละ
ความสามารถในการผลิต (ลบ.ม./วัน)	8,500	100
จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ราย)	3,895	100
จำนวนผู้ใช้น้ำรายใหญ่ (ราย)	32	0.82
จำนวนผู้ใช้น้ำรายย่อย (ราย)	3,863	99.18
ปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด (ลบ.ม./วัน)	9,963	100
ปริมาณการใช้น้ำรายใหญ่ (ลบ.ม./วัน)	2,764	27.67
ปริมาณการใช้น้ำรายย่อย (ลบ.ม./วัน)	7,199	72.33
ปริมาณความต้องการใช้น้ำสูงกว่า ปริมาณการผลิต (ลบ.ม./วัน)	1,463	

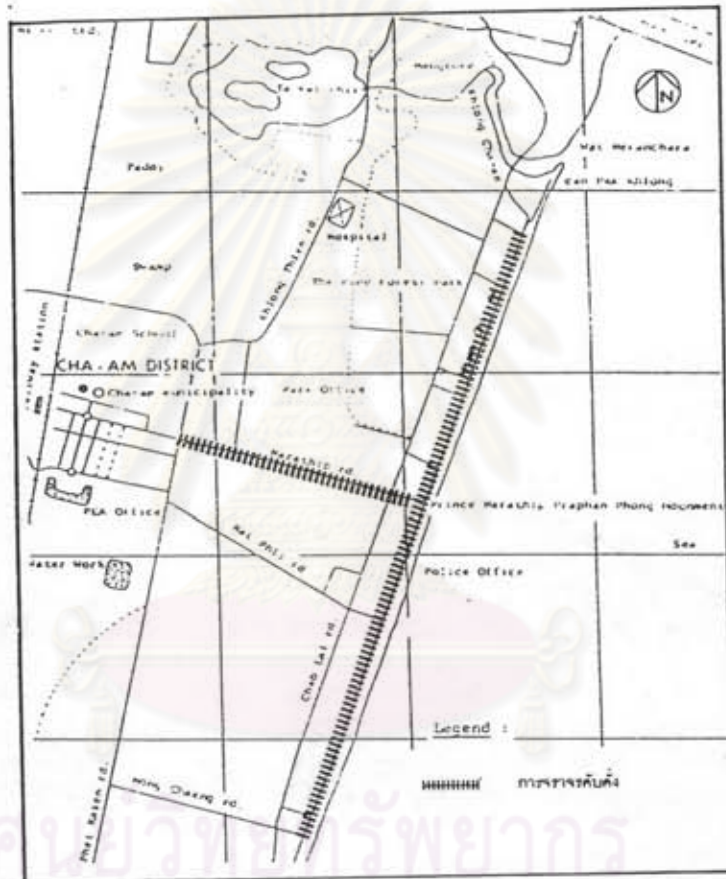
ที่มา : กองประปา เทศบาลตำบลชะอำ

หมายเหตุ : จำนวนประชากร 23,997 คน ใช้น้ำ 0.3 ลบ.ม./คนวัน

จำนวนนักท่องเที่ยว 1,120 คนวัน ใช้น้ำ 0.04 ลบ.ม./คนวัน

โรงแรม อัตราการใช้น้ำ - 1.075 ลบ.ม./ห้องวัน

1.2 ปัญหาการจราจรคับคั่ง ส่วนมากจะเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดเทศกาล หรือเสาร์-อาทิตย์ และพบในแหล่งท่องเที่ยวหลัก คือ หาดชะอำ โดยเริ่มจากสี่แยกชะอำ ไปตามถนนเข้าสู่ชายหาด (ถนนราชนาธิป) และถนนเลียบชายหาด (ถนนร่วมจิตต์) สาเหตุเนื่องจากไม่มีการจัดระเบียบและจัดหาสถานที่จอดรถอย่างเป็นระบบ เมื่อปริมาณรถมากจึงเกิดการติดขัด สำหรับถนนเพชรเกษมเส้นทางสายหลักนั้น พบว่า ปริมาณรถมีมากขึ้นแต่ไม่ถึงขั้นติดขัด

1.3 ปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การขยายตัวทาง การท่องเที่ยวที่สามารถเห็นได้ชัด คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกนี้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินขึ้นแล้ว ย่อมแล้วทั้งผลดีและผลเสียตามมามากมาย อาทิ การสูญเสียพื้นที่เกษตร ป่าชายเลน ป่าไม้ การขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกิดการ รุกป่าที่สาธารณะ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อเนื่องทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไปในบทการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลง (บทที่ 5)

2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

2.1 ปัญหาค่าครองชีพสูงในพื้นที่ท่องเที่ยว การท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคแทบทุกประเภท ผู้ขายจะถือโอกาสขายสินค้าแก่ผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือคนในท้องถิ่นในราคาที่สูงกว่าปกติ เนื่องจากเล็งเห็นแล้วว่าคนต่างถิ่นเหล่านั้นมีความจำเป็นต้องซื้อ เพราะต้องการความสะดวกสบาย จึงเป็นเหตุให้คนในท้องถิ่นพลอยประสบปัญหาไปด้วย แต่คนในท้องถิ่นมีทางออกโดยเลือกซื้อที่ตลาดท้องถิ่น ซึ่งจำหน่ายสินค้าในราคาปกติ ตั้งอยู่ภายนอกเขตท่องเที่ยว ทำให้เกิดการแบ่งเขตให้บริการของตลาดโดยปริยาย กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะซื้อสินค้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ขณะที่คนในท้องถิ่นจะซื้อที่ตลาดท้องถิ่น

2.2 การเพิ่มอุปทานเกินกว่าอุปสงค์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้จากจำนวนห้องพักในปัจจุบันที่มีเกินความต้องการอยู่มาก ซึ่งจากการคาดการณ์พบว่า ห้องพักจำนวนนี้สามารถรองรับการเพิ่มของนักท่องเที่ยวได้อีกกว่า 15 ปีข้างหน้า ทั้งยังมีสถานที่พักผ่อนส่วนตัว เช่น คอนโดมิเนียม และบ้านจัดสรร อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการแข่งขันกันสูงในธุรกิจประเภทนี้ ดังนั้นในกิจการบางอย่าง เช่น โรงแรม จึงหันมาใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ลดค่าห้องพักในช่วงวันธรรมดา หรือจัด Package Tour ฯลฯ โดยหวังว่าเมื่ออุปสงค์สูงขึ้นพวกคนที่ได้สิ่งตอบแทนที่ลงทุนไว้

3. ปัญหาด้านสังคม

3.1 เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคบริการ เนื่องจากการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว จึงทำให้ความต้องการแรงงานในภาคบริการมีสูงขึ้น ประกอบค่าตอบแทนสูงและสม่ำเสมอกว่าการทำงานในภาคเกษตร จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน จนกระทั่งการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร จากโครงสร้างกำลังแรงงานพบว่าแรงงานภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จากร้อยละ 66.8 ในปี 2523 เหลือร้อยละ 60.6 ในปี 2535

3.2 พฤติกรรมการบริโภคและวิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไป เนื่องจาก รายได้ที่ได้รับจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวจะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้สูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างในชุมชน เช่น ในเรื่องการกิน การอยู่ ฯลฯ จะฟุ่มเฟือยมากขึ้น เห็นความสำคัญของระบบเงินตรา มากขึ้นกว่าเดิม ความเชื่อเพื่อตามแบบชนบทลดน้อยลง

แนวโน้มของการท่องเที่ยว

จากลักษณะทางกายภาพที่มีสภาพเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โบราณสถาน สถาปัตยกรรม ที่มีความงดงามและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ลักษณะทางเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวในภาคบริการสูง ทำให้เกิดความพร้อมในการพัฒนา และสภาพทั่วไปทางการท่องเที่ยว อันได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว ประกอบกับนักลงทุนให้ความสนใจในการพัฒนาที่ดิน อีกทั้งภาครัฐให้ความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติและเมืองรองในการพัฒนาภาค จึงจัดโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาการท่องเที่ยวหลายโครงการลงในพื้นที่ ดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 และ 4 ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีมีแนวโน้มจะก้าวหน้าในอนาคต โดยหาดชะอำ (เทศบาลตำบลชะอำ) จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการบริการทางการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความพร้อมสูงสุดและเป็นชุมชนขนาดใหญ่เป็นที่สองรองจากเทศบาลเมืองเพชรบุรี บริเวณอำเภอเมืองเพชรบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และ บริเวณแก่งกระจานเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทป่าเขา เนื่องจากประเภทของแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างและจับกลุ่มอย่างเห็นได้ชัด